

ਧੁਸੁਝੇ ਝਢੇਰਾ

ਓਮਾਮੇ ਮਛਣੀ (ਅ.ਸ.)

ਲਾਗ : ੨

નાફેલા (નમાઝે શબ), ઝીયારતે આશુરા, ઝીયારતે જામેઆ પડવાની તાકીદ

૧. ૧૦ વર્ષના બાળકને શિક્ષા મળી.
૨. બહરૂલ ઓલુમ (અ.ર.)ને ઇમામ અ.સ.ની મુલાકાત
૩. મુલાકાતનો દાવો ન કરવો જોઈએ.
૪. મા-બાપને ખુશ રાખો.
૫. એક આલિમે દિનને ઇમામ અ.સ. ની મુલાકાત.
૬. હઝરતની ઇનાયતથી પત્નીને શિક્ષા મળી.
૭. દાઉમનો પ્રસંગ
૮. ઇમામે વકત મોઅમીનોની પનાહગાહ છે.
૯. મુકદ્દસે અર્દબેલી (અ.ર.)ને ઇમામની મુલાકાત.
૧૦. શેખ મુર્તઝા અન્સારી (અ.ર.)ને ઇમામ અ.સ.ની મુલાકાત
૧૧. ઝલ્વારે ઇમામ અ.સ.ને પરેશાન કરનાર ખાદીમનો અંજામ.
૧૨. આંખથી થતા ગુનાહથી બચવાને કારણે ઇમામ અ.સ. થી મુલાકાત.
૧૩. ઇમામ અ.સ.ની સલામતી માટે સદકો કાઢ્યો.
૧૪. અબુ મોહમ્મદ અંધ થઈ ગયો.
૧૫. ઇબ્રાહીમ ઇબ્ને મહેઝીયારને ઇમામ અ.સ.ની મુલાકાત
૧૬. પતિ-પત્નીના મતભેદનું સમાધાન
૧૭. શેખ મુફીદ અ.ર.ને ઇમામ અ.સ.નો પત્ર.
૧૮. ઇમામ અ.સ.ને દરેક વસ્તુની માહિતી છે.
૧૯. પગના ઝખ્મમાંથી શિક્ષા મળી.
૨૦. હાજી અલી બગદાદીને ઇમામ અ.સ.ની મુલાકાત
૨૧. ગયબતે ઇમામ અ. માં આપણી જવાબદારી : ઇમામ હુસૈન અ. પર ૨૬વું
૨૨. આપણી ઇમામ અ. પ્રત્યેની ફરજ: ઇમામના વિયોગના દુઃખમાં શોકમગ્ન બનવું.
૨૩. આપણી ત્રીજી જવાબદારી : ઇન્તેઝાર
૨૪. ઇમામે અસ્ર અ.ના શિયાઓ સાથે દોસ્તી કરવી અને મદદરૂપ થવું.
૨૫. ઇમામે ઝમાના અ.સ.ની ખુશી માટે ખર્ચ કરવો.
૨૬. ઇમામ અ.ને દિલથી ચાહવા અને કલામ થકી ઇમામ અ.ની મદદ કરવી.
૨૭. પવિત્ર ઇમામો અ.મુ.સ.ની પ્રશંસામાં કલામ રચવા.
૨૮. ઇમામ અ.સ.માટે દુઆ કરવી.
૨૯. ઇમામે ઝમાના અ.સ. માટે દુઆ કરવાના કેટલાક ફાયદાઓ.
૩૦. ઇમામે ઝમાના અ.સ. માટે કેટલીક દુઆઓ.

પ્રસ્તાવના

હાલમાં આપણા ઇમામે ઝમાના અ.સ. ગયબતમાં છે, તેનો મતલબ એવો નથી કે ઇમામ અ.સ. આખી દુનિયાથી સાવ અલગ થઈ એકાંતમાં કોઈ અજ્ઞાત સ્થળે જુદગી વીતાવે છે. ગયબતનો અર્થ એ છે કે લોકોને ઇમામ અ.સ. ના રહેઠાણનું જ્ઞાન નથી. અગર તેઓ ઇમામ અ.સ. ને જુએ તો પણ તેમને ઓળખી શકતા નથી. ઇમામ સાદિક અ.સ. એક હદીસમાં ફરમાવે છે : “લોકો તેમને જુએ છે પણ તેમને ઓળખી શકતા નથી” (મુન્તાખબુલ અસર ભાગ-૨, પા. ૩૦૧)

આપણે આપણી ગુનેહગાર નજરોથી ઇમામને તો નથી જોઈ શકતા પરંતુ ઇમામ અ.સ. આપણને જરૂર જોઈ રહ્યા છે. અગર કોઈને આ વાતનો અહેસાસ થાય કે દરેક પળે ઇમામ અ.સ.ની નજરોની સમક્ષ છે તો ઘણાબધા ગુનાહોથી બચી જશે. ફક્ત નેક કાર્યોજ ઇમામ અ.સ.ની નજદીકીનું કારણ છે.

ઇમામે ઝમાના અ.સ. અલ્લાહનો દરવાજો (બાબુલ્લાહ) છે અને અસ્માઉલ્લાહ (અલ્લાહનુંનામ) પણ છે. અગર આપણે આ મહત્વપૂર્ણ વસીલાની મદદથી દુઆ માગીશું તો દુઆઓ કબુલ થશે.

ઈ. રેઝા અ.સ. ફરમાવે છે કે ઇમામ એક મદદગાર છે, એક દોસ્ત છે, એક વાત્સલ્ય ભર્યા પિતા છે, એક ચાહનારા ભાઈ છે, એક એવી મા છે જે પોતાના નાનકડા બાળકને ભરપુર પ્યાર કરે છે (ઉસુલે કાફી ભાગ - ૧ પે. ૨૦૦)

ચકીનન ઇમામ અ.સ. આપણને સગા મા-બાપ કરતા પણ વધુ ચાહે છે. તકલીફમાં આપણે ઇમામ અ.સ. ને તકલીફ જણાવવી જોઈએ. ઇમામ અ.સ. ની શક્તિ અને તાકાત ઉપર એક નજર કરીએ તો ઇમામ અ.સ. આ દુનિયાના પટ ઉપર અલ્લાહની હુજ્જત છે. આપણને એ વાતનો વિશ્વાસ હોવો જોઈએ કે આપણા ઇમામ અ.સ. આપણી મદદ કરશે કારણ કે એક મહેરબાન પિતાને પોતાના પરેશાન પુત્રની હાજતો પુરી કરવામાં આનંદ થશે.

કિસ્સો - ૧

નાફેલા (નમાઝે શબ), ઝિયારતે આશુરા, ઝિયારતે જામેઆ પડવાની તાકીદ

સાલેહ તકી સૈ. હાશીમ મુસવી તાઝીર સાકીન રશતથી રિવાયત કરેલ આ પ્રસંગને નજમુસ્સાકીબ નામની કિતાબમાં લખવામાં આવ્યો છે. તેઓ વસ્અ અને તકવામાં બહુ મશહુર હતા. ઈબાદતગુઝાર ઈતાઅતગુઝાર અને ઝીયારત અને હકકોની અદાયગીમાં પાબંદ હતા. તેઓ બયાન કરે છે કે હિ. ૧૨૮૦ માં હું હજજે બૈતુલ્લાહનાં ઈરાદાથી લબરેઝ આવ્યો હતો. અને હું હાજી સફરઅલી તાજીર તબરેજીના ઘરે મહેમાન તરીકે રહ્યો. આ દિવસોમાં હજ માટે કોઈ કાફલો જવાનો ન હોવાથી હું થોડા દિવસ ત્યાં મહેમાન તરીકે રહ્યો. ત્યાં સુધી કે હાજી હબ્બાર જુલૂદાર થોડો સામાન લઈને મકામે તરબુઝ જતા હતા. હું પણ તેમની સાથે સવારી ભાડે કરીને ચાલવા લાગ્યો.

ખ્યાલ એ હતો કે કોઈ કાફલો આગળ જઈ રહ્યો છે અને ભયંકર (ડરામણો) રસ્તો આવવાનો છે. તેથી અમે જલદી રવાના થવાનું નક્કી કર્યું અને સુબ્હથી ત્રણ કલાક પહેલા રાત્રે રવાના થયા. હજ થોડું અંતર કાપ્યું હતું ત્યાં તો આસમાનમાંથી સખ્ત બરફનો વરસાદ શરૂ થઈ ગયો. મારા સાથીઓએ ચેહરા ઢાંકી દીધા અને ઝડપથી અગળ વધવા લાગ્યા. મેં કોશીષ કરી. પરંતુ હું સાથે રહી શક્યો નહીં, અને પાછળ રહી ગયો. એટલે સુધીકે હું ઘોડા ઉપરથી ઉતરીને એક જગ્યાએ બેસી ગયો. તે સમયે હું એકલો અને ડરેલો હતો. મારી પાસે ૬૦૦ તુમાન હતા. ઘણું વિચાર્યા પછી નક્કી કર્યું કે સવાર સુધી અહીં રહીશ. પછી મારા સ્થળે પાછો ફરી જઈશ. અને કેટલાક સાથીઓને હીફાઝત માટે સાથે લઈશ. આ સોચ વિચારમાં મેં મારી સામે એક બાગ (બગીચો) જોયો, અને જોયું કે તેમાં એક સાહેબ વૃક્ષ પરથી બરફ સાફ કરી રહ્યા છે. મને જોઈને તેઓ મારી પાસે આવ્યા અને થોડા દુર ઉભા રહીને મને પુછ્યું. “તમે કોણ છો ?” મેં કહ્યું “મારા સાથીઓ આગળ ચાલ્યા ગયા છે, અને હું એકલો પડી ગયો છું, અને રસ્તો મને મળતો નથી.” તેમણે ફરસી ભાષામાં, મને કહ્યું, “નાફેલા (નમાઝે શબ) પઢો, રસ્તો મળી જશે.” તેમનું ફરમાન સાંભળીને હું નાફેલા (નમાઝે શબ) પઢવા લાગ્યો. મેં નમાઝે તહજજુદ (નમાઝે શબ) પુરી કરી, ત્યાં તે સાહેબ ફરી મારી પાસે આવ્યા, અને ફરમાવ્યું કે “તમે હજી નથી ગયા ?” મેં કહ્યું, “રસ્તો નથી જાણતો, ક્યાં જઉં ?” ફરમાવ્યું કે “જામેઆ (ઝીયારતે જામેઆ) પઢો.” પરંતુ મને ઝીયારતે જામેઆ યાદ ન હતી. પરંતુ હું ઘણી વખત આ ઝીયારત પઢતો હતો. તેથી મેં ઝીયારત પઢવાનું શરૂ કર્યું અને પુરી ઝીયારત પઢી લીધી. ત્યારે ફરી વખત તે સાહેબ આવ્યા અને કહ્યું, “તમે અહીં જ છો, ગયા નથી.” તે સમયે હું બે ઈખ્તેયાર રડવા લાગ્યો અને કહ્યું કે “હું શું કરું, હું રસ્તો જ નથી જાણતો” તેમણે ફરમાવ્યું “ઝીયારતે આશુરા પઢો.” પરંતુ ઝીયારતે આશુરા પણ મને ઝબાની યાદ ન હતી. પરંતુ મેં પડવાનું શરૂ કર્યું તો મેં પુરી ઝીયારત લાઅનત, સલામ, અને દુઆ સાથે પઢી લીધી. તો ફરી વખત તે બુર્જુગવાર મારી પાસે આવ્યા અને કહ્યું, “તમે ગયા નથી, હજી અહીં જ મૌજુદ છો ?” મેં મારી મજબુરીનો ઈઝહાર કર્યો. ત્યારે તેઓએ ફરમાવ્યું, “સારું, હું તમને તમારા કાફલા સુધી પહોંચાડી દઉં છું.” તેઓ સવારી પર સવાર થયા અને મને કહ્યું કે પાછળ બેસી જાઓ. હું બેસી ગયો, અને મારા ઘોડાની લગામ ખેંચી, પરંતુ તે જગ્યાથી હરકત ન કરી. તેમણે કહ્યું કે “લગામ મને દયો” મેં લગામ તેમના હાથમાં દીધી, ઘોડો તેમની જાતે ચાલવા ગયો અને અમે રસ્તા ઉપર આવી ગયા.

ચાલતા જ તેઓએ મારા ઝાનુ (ગોઠણ) ઉપર હાથ રાખીને હીદાયત કરી, કે તમે નાફેલા (નમાઝે શબ) શા માટે નથી પઢતા ? નાફેલા, નાફેલા, નાફેલા, ત્રણ વખત ફરમાવ્યું. પછી તેજ રીતે

હુકમ આપ્યો કે ઝીયારતે આશુરા શા માટે નથી પઢતા. (ઝીયારતે) આશુરા, આશુરા,આશુરા પછી હીદાયત કરી કે (ઝીયારતે) જામેઆ શા માટે નથી પઢતા. જામેઆ, જામેઆ, જામેઆ. તે વખતે રસ્તો ઝડપથી પસાર થઈ રહ્યો હતો, એકાએક ફરમાવ્યું કે સામે તમારા સાથીદારો છે. જેઓ નદી કીનારે નમાઝે સુબ્હ માટે પુરું કરી રહ્યા છે. આટલું કહીને તેઓએ મને સવારી ઉપરથી ઉતારી દીધો. ત્યાર પછી હું મારા ઘોડા ઉપર સવાર થવા ઈચ્છતો હતો, પરંતુ સવાર ન થઈ શક્યો. તેઓ ખુદ ઉતર્યા અને મને સવાર કરીને ઘોડાના ચહેરાને એ તરફ કરી દીધો જે તરફ મારા સાથીઓ હતા. તે સમયે મને ખ્યાલ આવ્યો કે આ સાહેબ (બુર્હુગવાર) કોણ છે, જેણે મારી સાથે ફારસી માં વાત કરી. જો કે આ વિસ્તારમાં આ ભાષા બોલાતી નથી. અને કેટલી મહેરબાનીથી તેઓએ મને મારા દોસ્તો (સાથીઓ) થી મુલાકાત કરાવી દીધી. હવે હું જોઉં છું તો તે સાહેબ (ઈ. ઝમાના હ. મહદી અ.સ.) ગાએબ થઈ ગયા અને કોઈ નિશાન પણ દેખાતું ન હતું. ત્યાર પછી હું મારા સાથીઓ પાસે પહોંચી ગયો (ઈરફાને ઈમામત, કિસ્સો - ૪૬)

કિસ્સો - ૨

૧૦ વર્ષના બાળકને શિક્ષા મળી

વસ્સાએલુશીઆ અને બીજી કેટલીક ઈલ્મી કિતાબોના લેખક મહાન આલિમે દીન મ. શેખ હુર્રે આમેલી અ.ર. કિતાબ અસ્બાતુલ હોદા માં લખે છે કે

“હું લગભગ ૧૦ વર્ષનો હતો, ત્યારે એવો બિમાર પડી ગયો કે હકીમો અને ડોક્ટરો મારા ઈલાજ કરવાથી થાકી ગયા. મારા દોસ્તો અને સગા સંબંધીઓ મારી પથારીની આજુબાજુ ભેગા થઈ ગયા હતા,અને મારા મૌતના ઇંતેઝારમાં હતા. તેઓને ચકીન થઈ ગયું હતું કે હું મરી જઈશ. તેઓ રડવામાં મશગુલ હતા.

આ રાત્રે મેં સ્વપ્નમાં હ. રસુલે ખુદા સ.અ.વ. તથા બાર ઈમામોની ઝીયારત કરી. મેં જોયું કે તેઓ મારી આજુબાજુમાં ઉભા છે.

મેં તેઓની ખીદમતમાં સલામ કરી અને દરેકની સાથે મુસાફરો કર્યો. હ. ઈ. જફરે સાદિક અ.સ. અને મારી વચ્ચે વાતચીત થઈ, જે મને અત્યારે યાદ નથી. પરંતુ મને એટલું યાદ છે કે આપ હઝરત અ.સ. એ મારા હકકમાં દુઆ કરી અને જ્યારે મેં હ. ઈમામે વલીએ અસ્સ અરવાહુલ આલમીન લહુલ ફીદા (ઈમામ મહદી અ.સ.) ની સાથે મુસાફરો કર્યો, ત્યારે મેં રડતા રડતા અર્ઝ કરી કે મને ડર લાગે છે કે કદાચ હું આ બિમારીમાં મરી જઈશ, અને ઈલ્મ હાંસીલ કરવાનો મારો ઇરાદો પુરો નહીં થાય.

આપ (ઈમામ મહદી અ.સ.) એ ફરમાવ્યું, “ડરો નહીં તમને આ બિમારીથી મૌત નહીં આવે, અલ્લાહ (ત.ત.) તમને શીક્ષા આપશે તમારી લાંબી ઝીંદગી થશે.” ઈમામ અ.સ. ના હાથમા પાણીનું એક વાસણ હતું. તેઓએ મને દીધું અને પાણી પીવા કહ્યું મેં તરતજ તે પાણી પીધું. તો તરતજ મને શિક્ષા (તંદુરસ્તી) મળી ગઈ અને મારી બિમારી પુરે પુરી ખતમ થઈ ગઈ. મારા સગાસંબંધીઓ જેઓ ત્યાં બેઠા હતા, તેમને ખુબ નવાઈ લાગી, અને તેઓ અચંબામાં પડી ગયા ત્યાં સુધી કે મેં અમુક દિવસો પછી પ્રસંગ બયાન કર્યો.

(મુલાકાતે ઈ. ઝમાના અ.સ. ભા.-૧ કિસ્સો પર પે. ૨૫૦)

કિસ્સો - ૩

બહરૂલ ઓલુમ અ.ર. ને ઇમામ અ.સ. ની મુલાકાત

મશહુર કિતાબ મુન્તહુલ અઅમાલમાં મોહમ્મદીસે કુમ્મી, અલ્લામા જલીલુલ કદ્ર આલિમ ઝયનુલ આબેદીન સલમાસી અલ્લામા બહરૂલ ઉલુમ (રહ.) ના પ્રબંધ કર્તા થી મનકુલ છે કે : જે સમયે અલ્લામા બહરૂલ-ઉલુમ (ર.) મકકાએ મોઅઝઝમાં માં રહેતા હતા, અને હનફી, શાફેઈ, હમ્બલી, અને માલેકી, આલીમોને દર્સ આપી રહ્યા હતા. તે વખતે આપની બક્ષીસ અને અતાઓના કારણે આપનો ખર્ચ બહુજ વધી ગયો હતો. ખર્ચ બહુજ વધી જવાના લીધે મારી પાસે એક પૈસો પણ ન હતો મે સૈયદને અર્ઝ કરી કે ખર્ચ એટલો બધો છે પરંતુ મારી પાસે એક પાઈ પણ નથી. આપે કાંઈ જવાબ ન આપ્યો. આપનો નિત્યક્રમ એ હતો કે આપ સવારે ખાનએ કાબામાં તવાફ માટે તશરીફ લઈ જતા પછી ઘરે પાછા ફરીને પોતાના ખાસ ઓરડામાં જતા, ત્યાં જઈ હુકકો પીતા. ત્યાર પછી ત્યાથી બહાર આવીને બીજા ઓરડામાં જતા જ્યાં વિવિધ પંથના વિદ્યાર્થીઓ ભેગા થતા અને તે દરેકને તેમનાજ પંથ મુજબ તેઓને દર્સ આપતા. હું આગલા દિવસે તેઓને તંગદસ્તીની ફરીયાદ કરી ચુક્યો હતો, તે પછી તવાફ કરીને આવ્યા પછી હજુ તો મે તેઓની ખીદમતમાં હુકકો રજુ જ કર્યો હતો ત્યા અચાનક કોઈકે બારણે ટકોરો માર્યો મે જોયું કે ટકોરાનો અવાજ સાંભળીને સૈયદ એકદમ બેચેન થઈ ગયા અને ફરમાવયું : કે અહીંથી હુકકો બહાર લઈ જાવ, અને પોતે ઝડપથી ઉભા થઈને બારણુ ખોલી નાખ્યું. મે જોયું કે અરબનો પોશાક પરિધાન કરેલા એક જલીલુલકદ્ર શખ્સ પધાર્યા, ઓરડામાં આવીને સૈયદના ઓરડામાં બેસી ગયા. સૈયદ ખુબજ આજેઝી અને નમ્રતા સાથે અદબ પુર્વક દરવાજા પાસે ગયા. તેઓએ મને હુકકો પાસે ન લાવવાનો ઇશારો કર્યો. સૈયદ અમુક સમય સુધી તેઓ સાથે વાતચીતમાં મશગુલ બેસી રહ્યા. ત્યાર પછી તે શખ્સ ઉભા થયા. સૈયદે તુરંતજ ઉભા થઈ દરવાજા ખોલ્યો, તે શખ્સના હાથને ચુમ્યા અને દરવાજા પાસે ઉભા રહેલ ઉટ ઉપર તેઓને સવાર કર્યા. તે શખ્સ ચાલ્યા ગયા. સૈયદ પાછા ફર્યા ત્યારે તેઓના ચહેરાનો રંગ બદલાઈ ગયો હતો. તેઓએ મારા હાથમાં એક ચીઢી આપીને ફરમાવ્યું કે આ હવાલો છે તેને સફા અને મરવાની પહાડીઓની વચ્ચે રહેતા શરાફને આપ, અને તેના બદલામાં તે જે કાંઈ આપે તેને લઈ આવો. મે તે ચીઢી લઈ જઈ ને શરાફના હાથમાં આપી. તે શરાફે તે ચીઢી હાથમાં લઈને ચુંબન કર્યું અને કહ્યું : કે જાવ થોડા મજુર લઈ આવો હું મજુર ને લઈ આવ્યો. મજુરોએ શક્ય તેટલા ફાંસીસી રીયાલ (ફાંસના સીકકા) ઉઠાવી લીધા. હું મજુરોને લઈ પાછો ફર્યો હું એક દિવસ તે શરીફને મળવા માટે સફાના પહાડ ઉપર ગયો ત્યા મકાન કે કોઈ શરાફની દુકાન ન હતી. મે ત્યા આજુબાજુ રહેતા લોકોને પુછ્યું તો જાણવા મળ્યું કે : તેવા કોઈ શરાફને જોયો નથી કે ન તો તેઓ શરાફ વિશે કાંઈ જાણે છે.હું સમજી ગયો કે ખુદાના રહસ્યો પૈકીનું આ એક રહસ્ય છે. (ઈરફાને ઇમામત, કિસ્સો - ૩૧)

કિસ્સો - ૪

મુલાકાતનો દાવો ન કરવો જોઈએ

અઘામા બહરૂલ ઓલુમનો બીજો એક મહત્વનો પ્રસંગ છે. અઘામા મજલીસી (૨.) નોંધે છે કે : આકાએ ઝૈયનુલ આબેદીન સલમાસીનું બયાન છે કે : હું અઘામા બહરૂલ ઓલુમ (૨.) ની બેઠકમાં હાજર હતો, ત્યારે એક માણસે તેઓને પ્રશ્ન કર્યો કે ગયબતે કુબરાના ઝમાનામાં અ.ત.ફ.શ. ના દીદાર થવા શક્ય છે ? તે વખતે બહરૂલ ઓલુમ (૨.) ના હાથમાં હુકકાની નળી હતી. તેઓએ મસ્તક ઝુકાવી દીધું અને આ પ્રમાણે ઘીમેથી બોલ્યા, જે મેં સાંભળ્યું :

આ માણસને હું શું જવાબ આપુ ? હકીકતમાં તો ઈ. ઝમાના અ.સ. મને આલીંગન આપી (છાતી સરસા ભેટી) ચુક્યા છે. બીજી બાજુ હદીસમાં વારીદ થયું છે કે : જે માણસ ગયબતના ઝમાનામાં (તેઓ અ.સ.) ને જોવાનો દાવો કરે તેને જુઠલાવી દો. ત્યાર પછી ઓલમાએ આ વાત ઘણી વખત ઉચ્ચારી. ત્યાર પછી પૂછનારને જવાબ આપતા ફરમાવ્યું : માઅસુમીન અ.સ.ની હદીસોમાં વારીદ થયું છે કે હ. હુજાત (અ.ત.ફ.શ.) ને જોવાનો દાવો કરનારને જુઠલાવી દો. અઘામાએ તે માણસના જવાબમાં ઉપરના વાક્ય સિવાય બીજું કંઈ ન કહ્યું, અને તેના જવાબમાં આ વાક્ય પુરતું સમજ્યું. આ બનાવથી એ વાત જાણવા મળે છે કે : હ. ઈમામે ઝમાના (અ.જ.) ના દીદાર થવા શક્ય છે, પરંતુ (તેઓ અ. ને જોવાનો) દાવો હરગીઝ ન કરવો જોઈએ. તેનાથી કોઈ ખોટી દાનતવાળાને પોતાની દુકાન જમાવવાની તક પ્રાપ્ત થાય છે. (અલ મુન્તાઝર, હી.સ. ૧૪૧૫ પે. નં. ૧૮)

કિસ્સો - ૫

મા-બાપ ને ખુશ રાખો

બેહારના ૫૩ માં પુસ્તકના પાના નંબર ૨૪૫ માં અઘામા મજલીસી નોંધે છે કે : શેખ બાકર કાઝમીનું બયાન છે કે : એક સાદિક અને સાલેહ શખ્સ હતો જે બહુજ નેક માણસ હતો. તેના પિતા વૃદ્ધ હતા. તેણે પોતાના વૃદ્ધ પિતાની સેવા કરવામાં કદી ગફલત કરી ન હતી. તે તેના વૃદ્ધ પિતાની એટલી બધી સેવા કરતો કે તેના પિતા કુદરતી હાજત માટે જતા ત્યારે તે લોટાની જગ્યાએ લોટો મુકી દેતો. અને જ્યાં સુધી તેના પિતા અંદર રહેતા ત્યાં સુધી બહાર ઇન્તેઝાર કરતો. તે ક્યારેય પણ તેના પિતાથી દુર ન રહેતો અને હંમેશા પોતાના પિતાની ખીદમત કરવા માટે તત્પર રહેતો હતો. તે માણસ ફક્ત મંગળવારે સાંજે (એટલે બુધવારની શબ) મસ્જીદે સહેલામાં જતો અને તુરંતજ પાછો ફરી જતો મેં તેને મસ્જીદ જલ્દી છોડવાનું કારણ પુછ્યું ત્યારે તેણે કહ્યું : હું ચાલીસ મંગળવાર (બુધવારની શબ સુધી) મસ્જીદે સહેલા ગયો. જ્યારે ૪૦ માં મંગળવારે જવા માંગતો હતો, ત્યારે મગરીબના સમયે ત્યાં જવાનું શક્ય ન બન્યું. ત્યાં જવા માટે એકલો રવાના થયો. ચાંદની રાત હતી, હું થોડોક જ આગળ વધ્યો હતો અને ત્રીજા ભાગનો રસ્તો હજુ બાકી હતો, તેવામાં એક અઅરાબીને જોયા. તેઓ ઘોડા ઉપર સવાર હતા. અને મારી તરફ આવી રહ્યા હતા. મેં મારી જાતને કહ્યું કે : આ માણસ મને (લુટીને) નિર્વસ્ત્ર કરી નાખશે. તે મારી પાસે પહોંચ્યો. તેણે મારી સામે ગામઠી ભાષામાં વાતચીત કરી અને હું કંઈ જગ્યાએ જાવ છું તે પુછ્યું. મેં કહ્યું કે મસ્જીદે સહેલામાં જઈ રહ્યો છું. તેણે પુછ્યું : તારી પાસે ખાવા પીવાનું કંઈ છે ? મેં કહ્યું ના. તેણે કહ્યું કે : તારા ખીસ્સામાં હાથ તો નાખ. (આ વાક્ય તેણે ગામઠી ભાષામાં કહ્યું) મેં કહ્યું : મારા ખીસ્સામાં કંઈજ નથી. તેણે ફરીવાર તેજ વાત કરી. મેં મારા ખીસ્સામાં હાથ નાખ્યો. જેમા થોડા કીસમીસના દાણા હતા. જે મેં મારા બાળકો માટે ખરીદ્યા હતા. અને તેને ખીસ્સામાં નાખીને ભુલી ગયો હતો, જે હજી સુધી ખીસ્સામાં પડ્યા હતા.

તે પછી અઅરાબીએ મારી તરફ મુખ ફેરવીને ત્રણ વખત આ પ્રમાણે કહ્યું : ઉસીક બીલ અવદ (અરબ બદદુની ગામઠી ભાષામાં વૃદ્ધ પિતાને અવદ કહેવાય છે) એટલે કે હું તારા વૃદ્ધ પિતા વિશે વસીયત કરૂ છું. આટલું કહીને મારી નજરોથી ગાએબ થઈ ગયા. ત્યારે મને સમજણ પડી કે તેઓ હ. હુજ્જત અ.સ. છે અને હું મારા વૃદ્ધ પિતાથી જુદો થાવ તે વાતથી તેઓ રાજી નથી. એટલે સુધી કે હું મંગળવારની રાત્રે (બુધવારની શબે) પણ મારા પિતાથી જુદો થાવ તે વાત તેઓને પસંદ નથી. (ઈસ્કાને ઇમામત, કિસ્સો - ૧૫)

કિસ્સો - ૬

એક આલિમે દીનને ઇમામ અ.સ. ની મુલાકાત

કિતાબે મસાબીહમાં હાજી આકા રઝા હમદાની બયાન કરે છે કે : હ. હુજ્જત અ.ત.ફ.શ. કયારેક પોતાના ખાસ શિઆઓ સમક્ષ પોતાને જાહેર કરે છે. દા.ત. ૫૦ વર્ષ પહેલા એક અત્યંત પાકીઝા સીરત વાળા આલીમ અ.રહીમ દમાવંદી સાથે મુલાકાત કરી હતી. તેઓનું બયાન કરે છે કે હું મારા ઘરમાં રાત્રે બેઠો હતો. તે આટલી બધી અંધારી રાત હતી કે હાથ પણ સુજતા ન હતા. તે રાતે મેં હઝરત અ.સ. ની ઝીયારત કરી. હઝરત કીબલા તરફ ઉભા હતા. આપના તેજસ્વી ચહેરા પરથી નુર ફેલાતુ હતી. તે નુર એટલું બધું પ્રકાશીત હતું કે જમીન ઉપર બીછાવેલ પાથરણા પર કરવામાં આવેલી આકૃતિ પણ જોઈ શકાતી હતી.

(અલ મુન્તાઝર હી. ૧૪૧૫, પેજ નં. ૧૯)

કિસ્સો - ૭

હઝરતની ઇનાયતથી પત્નીને શિક્ષા મળી.

હુજ્જતુલ ઇસ્લામ વલ મુસ્લેમીન આકાએ હાજ શેખ મોહમ્મદ મુત્તકી હમદાની, જેઓના તકવા અને પરહેઝગારી જાણીતી હતી, તેઓએ નોંધ્યું છે કે : તેઓની પત્ની અર્ધબેહોશીની હાલતમાં હતી ઇલાજ કરનારાઓ તેણીની સારવાર કરીને નીરાશ થઈ ચુક્યા હતા. એટલે સુધી કે ૨૨ સફર ૧૩૯૭ ના રોજ આકાએ મુત્તકીએ અડધી રાતે બારગાહે હઝરતમાં ફરીયાદ કરી. અને તેથી હઝરત અ.સ.ની ઇનાયતથી તેમની પત્નીએ પુનઃ તંદુરસ્તી પ્રાપ્ત કરી. આ પ્રસંગનું આકાએ મુત્તકીએ પોતે વિગતવાર વર્ણન કર્યું છે.

(અલ મુન્તાઝર હી. ૧૪૧૫, પેજ નં. ૧૯)

કિસ્સો - ૮

દાડમનો પ્રસંગ

અત્રે એક બનાવ પ્રસ્તુત કરીએ છીએ છીએ. જેનાથી ઇમામે (અ.) બેહેનના શિયાઓની મદદ કેવી રીતે કરી હતી તે સમજાય છે. બેહેન શહેર અંગ્રેજો ના કબ્જામાં હતું. અંગ્રેજો એ ત્યાંના હાકિમ તરીકે એક મુસ્લીમની નિયુક્તિ કરી હતી. બેહેનનો હાકિમ નાસબી હઝરત અલી અ.નો વિરોધી હતો. તેના દરબારમાં જે વઝીર હતો, તે તેની કરતા પણ પક્ષપાતી વલણ ધરાવતો હતો. બહેનના રહેવાસીઓની વસ્તીનો મોટોભાગ એહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના ચાહવાવાળા શિયાઓનો હતો. વઝીર તે લોકોનો સખ્ત દુશ્મન હતો. અને એવું ઇચ્છતો હતો કે ગમે તેમ કરીને શિયાઓની વસ્તી ખતમ થઈ જાય. આ માટે હંમેશા કંઈકને કંઈક બહાના શોધ્યા કરતો હતો. એક વખત વઝીર એક દાડમ લઈને દરબારમાં ગયો. અને હાકિમ સમક્ષ દાડમ રજુ કર્યું. દાડમની છાલ પર લખેલું હતું : ‘લાએલાહ ઈલ્લાહ મોહમ્મદુર રસુલુલ્લાહ અબુબકર, વ ઉમર વ ઉસ્માન વ અલી ખોલફાઓ રસુલીલ્લાહ’ હાકિમે તે દાડમને ધ્યાનથી જોયું. તેને આ અક્ષરો કુદરતી રીતે જ લખાયા હોવાનું લાગ્યું અને આ અક્ષરો કૃત્રિમ રીતે લખાયા હોવાનો અણસાર સુધ્ધા ન આવ્યો. આ જોઈને હાકિમે વજીરને કહ્યું કે આ બહુજ સ્પષ્ટ દલીલ છે કે રાફઝીઓનો મઝહબ બાતિલ છે. આ બાબતમાં તમારો શો અભિપ્રાય છે ? વઝીરે તુરંતજ જવાબ આપ્યો કે : આ શિયાઓ (મઝહબી બાબતોમાં) પક્ષપાતી સમુહ છે. અને સ્પષ્ટ દલીલોનો પણ ઈન્કાર કરે છે. આપ હુકમ કરો તો બધા શિયાઓને અહીં ભેગા કરીને આ દાડમ દેખાડીએ. આ જોઈને તેઓ આપણો (ગૈર - શિયા) મઝહબ સ્વીકારી લેશે. તો આપણને બધો જ સવાબ મળશે. અને જો તેઓ આપણો મઝહબ સ્વીકારવાનો ઈન્કાર કરે તો તેમની સામે ત્રણ શરતો રજુ કરવી. અને હુકમ આપવો કે આ ત્રણમાંથી કોઈ એક શરત કબુલ કરો.

પહેલી શર્ત :- ચહુદીઓ અને ઇસાઈઓની જેમ ટેક્ષ (મોટી રકમ કરવેરા રૂપે) આપે.

બીજી શર્ત :- આ સ્પષ્ટ દલીલોનો જવાબ લાવે, જે તેમના ગજબ બહારની વાત છે.

ત્રીજી શર્ત :- તેઓમાંના પુરૂષોને કટલ કરી નાખવામાં આવે, તેમની સ્ત્રીઓ અને બાળકોને કેદી બનાવવામાં આવે અને તેમની મિલ્કત જપ્ત કરવામાં આવે. હાકિમે વઝીરની આ વાતને સ્વીકારી લીધી અને તુરંતજ શિયા આલીમો અને બુઝુર્ગોને દરબારમાં બોલાવવામાં આવ્યા. તેઓને લખાણવાળું દાડમ દેખાડવામાં આવ્યું એનો સંતોષકારક જવાબ આપવાનું કહેવામાં આવ્યું અને તેઓ જવાબ ન આપી શકે તો ત્રણ શરતો રજુ કરવામાં આવી. તે દાડમ જોઈને શીયા આલીમો આશ્ચર્યમાં ગરકાવ થઈ ગયા. અને તેનો જવાબ આપી ન શક્યા, તેઓના ચહેરાનો રંગ ઉડી ગયો. તેમના શરીર ઘુજવા લાગ્યા અને તેમના પગ નીચેથી ઘરતી સરકવા લાગી. શિયા બુઝુર્ગોએ હાકિમ પાસેથી ત્રણ દિવસની મુદત માંગી અને કહ્યું કે જો તેઓ ત્રણ દિવસમાં કોઈ જવાબ લાવી ન શકે તો હાકિમને યોગ્ય લાગે તે કરવાનો અધિકાર છે. મુદત મળી ગઈ. તમામ શિયાઓની મીટીંગ મળી. જેમાં તેઓમાંથી દસ મુત્તકી, પરહેઝગાર આલીમોને પસંદ કરી તેમાથી ત્રણ આલીમોને પસંદ કરવામાં આવ્યા અને કહેવામાં આવ્યું કે ક્રમાનુસાર ત્રણેય આલીમે જંગલમાં જઈને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ના વસીલાથી ખુદા પાસે મદદ માંગવી. તેઓમાંના એકે જંગલમાં જઈને સવાર સુધી ઇબાદત મુનાજાત અને દુઆઓમાં રાત ગુઝારી. તેમણે સવારે પાછા આવીને શિયા બુઝુર્ગોને ખબર આપી કે કોઈ ઉકેલ ન મળ્યો. બીજી રાતે, બીજા આલીમે જઈને તેઓજ અમલ કર્યો. તેમનેય ઉકેલ ન મળ્યો. ત્રીજી રાતે મોહમ્મદ બીન ઈસા નામના ત્રીજા આલીમનો વારો આવ્યો. મોહમ્મદ બીન ઈસા ઉઘાડા પગે અંધારી રાતમાં જંગલ તરફ ચાલ્યા. આખી રાત ખુદાની મદદ માંગતા રહ્યા અને શિયાઓ આ અસાધારણ મોટી બલા ટળી જાય તે માટે દુઆઓમાં મશગુલ રહ્યા. તેમણે ઇમામે ઝમાના (અ.) ને ફરીયાદો કરી અને મદદ માંગવી શરૂ કરી.

રાત્રીના છેલ્લા પહોરમાં તેમની નજર એકાએક એક શપ્ત પર પડી. જેઓએ તેમને સંબોધીને કહ્યું : “અય મોહમ્મદ બીન ઇસા શું થયું ? હું તમોને કેવી હાલતમાં જોઈ રહ્યો છું. આવા વેરાન જંગલમાં શા માટે આવ્યા છો ? તેમણે જવાબ આપ્યો. અય ભાઈ, તું મને મારી હાલત પર છોડી દે, હું મોટી મુશ્કેલીમાં ફસાયો છું. હું મારી આ મુશ્કેલીને મારા ઇમામ (અ.) સિવાય કોઈને પણ નહીં કહું. તે શપ્તે કહ્યું. અય મોહમ્મદ બીન ઇસા હું જ ‘સાહેબુલ અમ્મ’ છું, તમારા દિલની વાત મને કહો તેણે કહ્યું ‘અય મારા આકા, જો આપ સાહેબુલ અમ્મ છો તો આપ જાણો છો કે હું કેટલી મોટી પરેશાનીમાં ઘેરાયેલ છું. આપ અમારા ઇમામ છો અને અમને મુશ્કેલીઓમાંથી મુક્તિ અપાવનારા છો. ઇમામ અ. મે ફરમાવ્યું, અય મોહમ્મદ બીન ઇસા વઝીરના ઘરમાં એક દાડમનું વૃક્ષ છે. વઝીરે દાડમના આકારનું માટીનું એક બીબુ (બ્લોક) બનાવેલ છે. જેના બે ભાગ છે. બન્ને ભાગોમાં તેણે એ અક્ષરો ઢાળેલા છે, જે બીબાને દાડમ સાથે લગાડી દીધા હતા. દાડમનું ફળ જરા મોટું થયું ત્યારે તે અક્ષર તેની ઉપર કોતરાઈ ગયા. કાલે તમે હાકીમ પાસે જાવ ત્યારે કહેજો કે અમે જવાબ લાવ્યા છીએ. જે અમે વઝીરના ઘરે જઈને આપીશું. તમે વઝીરના ઘરે જાવ ત્યારે ઘરના જમણા ભાગમાં ઉપર એક ઓરડો છે. જ્યારે તે ઓરડામાં પહોંચો ત્યારે હાકીમને કહેજો કે તમારો જવાબ આ ઓરડામાં છે. વઝીર એવા પ્રયત્નો કરશે કે હાકીમ તે જુએ નહીં પણ તમે એ દેખાડવા માટે આગ્રહ કરજો. વઝીર ઉપર જાય ત્યારે તમે પણ સાથે જાવો અને તેઓને એકલા મુક્ત નહીં. તમે જેવા તે ઓરડામાં દાખલ થશો કે તુરંતજ તમને દીવાલમાં એક બાકોડ દેખાશે. તેમા એક સફેદ થેલી હશે. તેમાંજ દાડમના અક્ષર કોતરવા માટેના બીબા છે. જે કાઢીને હાકીમની સામે રાખી દેજો. ત્યાર પછી દાડમને હાકીમ સામે રાખીને કહેજો કે અમે આપને એક બીજો મોઝજો પણ દેખાડીએ છીએ. આ દાડમની અંદર માટી અને કીડાઓ સિવાય બીજું કંઈ નથી. જો આપ આ હકીકત જાણવા માંગતા હો તો વઝીરને આ દાડમ ખોલવાનું કહો. વઝીર આ દાડમને તોડશે કે તરતજ તેનો ચહેરો માટી અને કીડાઓથી છવાઈ જશે.”

મોહમ્મદ બીન ઇસાએ ઇમામ અ.સ.ના પવિત્ર મુખેથી આ વાત સાંભળીને ખુબજ રાજી થતા થતા ઘરે પાછા ફર્યા. સવારે લોકોની સાથે હાકીમના દરબારમાં જઈ પહોંચ્યા અને ઇમામ અ.સ.ના સમજાવ્યા મુજબની બધી બાબત પર અમલ કર્યો. હાકીમ આ બધું જોઈ, સાંભળી ને આશ્ચર્યમાં ડુબી ગયો. અને તેણે મોહમ્મદ બીન ઇસા ને પુછ્યું કે આ બધી માહિતી તમને કોણે આપી ? તેણે જવાબ આપ્યો કે, અમારા ઝમાનાના ઇમામે, જેઓ ખુદાની હુજ્જત છે. હાકીમે પુછ્યું : તમારા ઇમામ કોણ છે ? ત્યારે તેણે એક એક કરીને બધા નામોનો પરિચય કરાવ્યો. આ પછી હાકીમે મોહમ્મદ બીન ઇસાને કહ્યું કે તમારો હાથ લાવો, જેથી હું ગવાહી આપુ કે ખુદા સિવાય કોઈ અલ્લાહ નથી અને મોહમ્મદ સ.અ.વ. તેના બંદા અને પયગમ્બર છે. તેના પછી હ. અલી અ.સ. બિલા ફરલ ખલીફા છે. અને હું તમારા અઈમ્મા (અ.મુ.સ.) પર ઇમાન લાવુ છું. તે પછી હાકીમે વઝીરને કતલ કરી નાખવાનો હુકમ આપ્યો. પછી તેણે બેઠેલોનાં લોકો (શિયાઓ) ની માફી માંગી અને તેમની સાથે સદવ્યવહાર કરવા માંડ્યો.

આ બનાવનું વર્ણન કરનારા કહે છે કે આ બનાવ બેઠેલોનાં નિવાસીઓ માં મશહૂર છે. અને મોહમ્મદ બીન ઇસાની કબ્ર પણ ત્યાં મૌજુદ છે. અને લોકો ત્યાં ઝીયારત માટે પણ જાય છે. (નજમુસ્સાકીબ ૩૧૪ બેહાર ૧૭૮/૫૨)

કિસ્સો - ૯

ઈમામે વકત મોઅમીનોની પનાહગાહ છે.

જનાબ શૈખ અબુ અબ્દેલ્લાહીલ હુસૈન બીન અલહસન બીલ બાબવયા (ર.અ.) એ પોતાના મોહતરમ કાકા જનાબ જઅફર મોહમ્મદ બીન અલી બીન બાબવયા (ર.અ.) થી નકલ કરે છે કે પવિત્ર શહેર કુમના મારા બુર્જુગ ઉસ્તાદો માંથી એક ઉસ્તાદે આ પ્રસંગને નકલ કર્યો છે કે :

મારા ઉપર એક એવી મુસીબત આવી પડી કે જેમા મને ખુબ દુઃખ પહોચ્યુ. અને હું પરેશાની (મુસીબત) થી કંટાળી ગયો મને તે યોગ્ય ન લાગ્યુ કે હું મારા કુટુંબી કે દોસ્તોને આ મુસીબતની વાત કરૂં.

એક વખત હું ગમગીન અને દુઃખમાં સુઈ ગયો. મે સ્વપ્નમાં જોયુ તો નુરાની બુર્જુગવાર કે જેઓ ખુબસુરત દેખાતા હતા અને ખુબસુરત પોશાક પહેર્યો હતો. તેમના શરીરમાંથી સરસ ખુશબુ આવતી હતી. તેઓ મારી સામે ઉભા હતા. મે તેમને ઓળખી લીધા. તેઓ મારા ઉસ્તાદો માંથી એક ઉસ્તાદ હતા, જેની પાસે મે કુમમાં શિક્ષણ લીધુ હતુ. મે મારા દિલને કહ્યુ, કયા સુધી મારી મુસીબતને છુપાવીને રાખુ. જનાબ તો મારા ઉસ્તાદ છે. હું મારી મુસીબત કહી દઉં, કદાચ રસ્તો મળી જાય. હું હજુ તેમને વાત કરૂં તે પહેલાજ તેમણે વાત કરવાનું શરૂ કર્યુ અને ફરમાવ્યુ : જાઓ અને તમારા ઝમાનાના ઈમામ પાસે મદદ માંગો અને હીદાયત માંગો. તેમની પાસે રક્ષણ માંગો, કારણ કે તેઓ ઉત્તમ મદદગાર છે. અને મોઅમીનોની પનાહગાહ છે. તે પછી તેમણે પવિત્ર જમણો હાથ હથેળી પર ફેરવીને કહ્યુ “ જાઓ અને તેમની ઝીયારત પઢો” તેની પર સલામ મોકલો, હું પણ ઈમામ અ.સ.ને ભલામણ કરીશ. કે તેઓ તમારા હુકમ દુનિયાઓના પાલનહાર પાસે શફાઅત અને ભલામણ કરે.

મે કહ્યુ, આપ મને બતાવો કે હું કેવી ઝીયારત અને સલામ પઢુ ? અને કેવી રીતે દુઆ માંગો ? કારણ કે આ મુસીબત માં હું બધીજ ઝીયારત અને દુઆ ભુલીગયો છુ આ સાંભળીને તેમણે એક લાંબો શ્વાસ લીધો અને કહ્યુ ‘લાહલ્લ વલા કુલ્લત ઈલા બીલાહ’ અને મારી છાતી ઉપર હાથ રાખી દીધો, કહેવા લાગ્યા કે અલાહ તમારા માટે પુરતો છે. હવે તમારા ઉપર કોઈ મુસીબત નહી આવે. જાવ, ગુસ્સ કરો અને બે રકાત નમાઝ પઢો. આસમાનની નીચે અને કીબ્લા તરફ મોઢુ રાખીને ઝીયારત સલામુલાહીલ કામેલુતામ પઢો. જ્યારે દુઆ અને ઝીયારત પુરી થઈ જાય પછી જે ચાહો તે માંગો.

આ સાંભળતાજ મારી આંખ ખુલ્લી ગઈ કે મારી મુશ્કેલીનો અંત હાથ વેતમાં છે. હવે મને રાત ઘણી લાંબી લાગવા લાગી. જે કાંઈ મને સ્વપ્નની હાલતમાં શિખવવામાં આવ્યુ હતું. તે હું ભુલી જાવ તે પહેલા મેં લખી લીધુ. ત્યાર પછી ગુસ્સ કર્યુ. આસ્માનની નીચે બે રકાત નમાઝ પઢ્યો. પહેલી રકાતમાં સુરે હમ્દ પછી સુરે ફત્હ પઢ્યો, જેવીરીતે કે તે આખો સુરો મારી નજર સામે છે. બીજી રકાતના હમ્દના સુરા પછી એઝાજઅ નસ્રુલાહ પડ્યો. નમાઝ પુરી કરીને પછી કીબ્લા રૂખ થઈને આ ઝીયારત પડ્યો. અને અંતમાં મારી હાજતો માંગી, અને મારા મૌલા અને આકા (ઈમામ સાહેબુઝ ઝમાન અ.ત.ફ.શ.) પાસે પનાહ ચાહી. પછી શુક્રનો સજદો બજાવી લાવ્યો અને એજ હાલતમાં મારી દુઆઓને એ સમય સુધી લંબાવી કે મને એ ડર લાગ્યો કે નમાઝે શબ કઝા થઈ જશે. નમાઝે શબ અને તેની તઅકીબાતો પુરી કર્યા પછી નમાઝે સુબ્હ પડ્યો. પછી મહેરાબમાં બેસીને દુઆ માંગતો હતો. ખુદાની કસમ ! હજુ સુરજ નિકળ્યો પણ ન હતો કે મારી મુસીબત દુર થઈ ગઈ. અને પુરી જીંદગીમાં ક્યારેય આ પ્રકારની મુસીબતોમાં હું ફરી ફસાયો નથી. અને મેં આજ સુધી કોઈને આ મુસીબતના બારામાં જણાવયુ નથી. તમામ રહેમતો અને હમ્દો સનાઅ મહાન પરવરદિગાર માટે છે.

નોંધ : ગુસ્સ કરવું, આસમાનની નીચે ઉભા રહેવું, બે રકાત નમાઝ પઢવી, આ બધુ અફઝલ છે, પરંતુ કોઈ વ્યક્તિ કોઈ કારણ ને લીધે આ રીતે ન કરી શકે તો પણ ઝીયારતને છોડી દેવી જોઈએ

નહી. જો તે માત્ર ઝીયારત પડે તો પણ સવાબનો હકદાર થશે. ઝીયારતે ઇસ્તેગાસા મફતીહુલ જીનાન તથા દુઆએ નુદબાહની કિતાબનાં પાછળનો પેજ ઉપર છે. (બેહાર, મફતીહુલ જીનાન)

કિસ્સો - ૧૦

મુકદ્દસે અઈબેલી (અ.ર.) ને ઇમામની મુલાકાત

આ પ્રસંગ અદ્દામા અમીર અદ્દામ વર્ણવે છે. તેઓ જલીલુલકદ્ર આલીમ, મુજતહીદ જ. મુકદ્દસે અઈબેલી (અ.ર.) નાં વિદ્યાર્થી હતા. તેઓ બયાન કરે છે કે એક વખત રાત્રે હું માફા કામ પુર્ણ કરી અમીર મોઅમેનીન અ.સ. નાં રોઝાનાં સહેનમાં બહાર નિકળ્યો. રાત અડધી પસાર થઈ ગઈ હતી. મેં જોયું કે એક આલીમ, અમીર મોઅમેનીન અલી અ.સ. ના રોઝા તરફ જઈ રહ્યા છે. હું તેમની પાછળ પાછળ ચાલવા લાગ્યો. મે તેમને ઓળખી લીધા. તેઓ મારા ઉસ્તાદ મુકદ્દસે અઈબેલી (અ.ર.) હતા. મે મારી જાતને તેમનાથી છુપાવી રાખી. તેઓ રોઝાના દરવાજા પાસે પહોંચ્યા. દરવાજા પર તાળુ મારેલું હતું. તેમના પહોંચતાજ તાળુ ચાવી વગર ખુલી ગયું. અને નીચે પડી ગયું. અને રોઝાના દરવાજા ખુલી ગયા. મારા ઉસ્તાદ રોઝામાં દાખલ થયા. પછી મે વાતચીત થતી હોય તેવો આવાજ સાંભળ્યો જાણે કે તેઓ કોઈની સાથે વાતચીત કરી રહ્યા છે. થોડીવાર પછી તેઓ બહાર નીકળ્યા. રોઝાનો દરવાજો આપમેળે બંધ થઈ ગયો. તેઓ નજફથી મસ્જીદે કુફા તરફના રસ્તે ચાલવા લાગ્યા. હું પણ તેમની પાછળ પાછળ ગયો. તેઓ મસ્જીદે કુફામાં દાખલ થયા. અને મહેરાબમાં કે જ્યાં મૌલાએ કાએનાતને ઝરબત લાગી હતી અને આપની શહાદત થઈ હતી. તે જગ્યાએ પહોંચ્યા. ત્યાં તેઓ ઘણો સમય સુધી રોકાયા. પછી આપ નજફ તરફ પાછા વળ્યા. હું તેમની પાછળ હતો. તેઓ જયારે મસ્જીદે જુનાત પાસે પહોંચ્યા, ત્યારે અચાનક મને ઉઘરસ આવી, જેને હું રોકી ન શક્યો. મારા ઉસ્તાદ મને ઓળખી ગયા અને કહ્યું કે અમીર અદ્દામ તમે અહીં શું કરો છો ? મે કહ્યું કે હું તમારી સાથે રોઝાથી છું. હું આપને અમીર મોઅમેનીન અ.સ. નાં હક્કની કસમ આપું છું કે જે કંઈ બનાવ બન્યો તે મને બતાવો. તેઓએ કહ્યું કે હું તને આ બધી વાત કહી પણ મારી એક શર્ત છે, કે જ્યાં સુધી હું હયાત રહું ત્યાં સુધી તું કોઈને આ વાતની જાણ નહિ કરે. મે આ શર્ત સ્વીકારી તેઓએ ફરમાવ્યું, કે મારે કેટલાક મસાએલ હતા, જેના બારામાં મને ચિંતા હતી. તેના જવાબો મને મળતા ન હતા. મે ચાહ્યું કે હું રોઝાએ મુકદ્દસમાં જાવ અને જવાબ મેળવું. તેથી હું આ રોઝામાં ગયો. જેમ તે જોયું તેમ રોઝાના તમામ દરવાજાનાં તાળા ચાવી વગર ખુલી ગયા અને દરવાજા પોતાની મેળે ખુલી ગયા. હું મૌલાએ કાએનાતના રોઝામાં દાખલ થયો. અને મસાએલના જવાબ મારે દુઆ કરી. હું દુઆમાં મશગુલ હતો ત્યારે કબ્રે અલી અ.સ. થી અવાજ આવી. “મૌલાના અહેમદ મસ્જીદે કુફા ચાલ્યા જાવ, અને તમારા મસઅલાના જવાબ કાએમે આલે મોહમ્મદ (ઇ. મહદી અ.) થી પુછો. અને તેઓ તમને આ મસઅલાના જવાબ આપશે, કારણ કે તેઓ આ ઝમાનાના ઇમામ છે. તમામા કાર્યોની મસ્તેહત અને મુનાસેબત તેમનાથી સંબંધીત છે.” આ સાંભળીને હું મસ્જીદે કુફા પહોંચી ગયો. ત્યાં મે ઇ. આબેઝ્ઝમાન ની ખિદમતથી મારા સવાલોના જવાબ મેળવ્યા, અને હવે હું ઘર તરફ રવાના થાઉં છું.

(ઇરફાને ઇમામત કિસ્સો - ૮)

કિસ્સો - ૧૧

શૈખ મુર્તઝા અન્સારી (અ.ર.) ને ઇમામ અ.સ. ની મુલાકાત

આયતુલ્લાહ ઉઝમા હાજી શૈખ મોહમ્મદ હસન સાહેબ જવાહર (ર.અ.) ની વફાત પછી લોકોએ શૈખ મુર્તઝા અન્સારી અ.ર. ને મરજાએ તકલીદ નકડી કર્યા અને તેમના અમલીયાનો રીસાલો, તવઝીહુલ મસાએલ માંગી. શૈખ અન્સારીએ ફરમાવ્યું : સૈયદુલ ઓલમાં માઝહરનીની હાજરી માં મારી પાસે તવઝીહુલ મસાએલ નથી. તે મારાથી “આઅલમ” (વધુ જ્ઞાની) છે અને બાબીલમાં રહે છે. હું મરજીઅત સ્વીકારીશ નહીં.

શૈખ અન્સારીએ સૈયદુલ ઓલમાને બાબીલ એક પત્ર લખ્યો તેમા વિનંતી કરી કે આપ નજદે અશરફ તશરીફ લાવો અને શીયાઓના હવઝે ઇલ્મીયાની આગેવાની સ્વીકારો. સૈયદુલ ઓલમાએ શૈખ અન્સારીના પત્રનો જવાબ આપ્યો કે એ સાચુ છે કે જ્યારે હું નજદે અશરફમાં હતો ત્યારે આપની સાથે મુબાહેસા (ચર્ચા) કરતો હતો, ફીકહમાં આપથી વધુ જ્ઞાન ધરાવતો હતો, પરંતુ હવે લાંબા સમયથી બાબીલમાં રહું છું. દર્સ અને દર્સ આપવાનો સીલસીલો નથી રહ્યો. ચર્ચાઓની બેઠકો છોડી ચુક્યો છું. આ કારણ થી હવે હું ખુદ આપને આઅલમ ગણુ છું. તેથી મરજીઅત આપ ખુદ કબુલ ફરમાવો. શૈખ અન્સારીએ તેમ છતાં કહ્યું કે હું ખુદ પોતાને આ સ્થાન અને મન્સબને લાયક નથી ગણતો. જો મારા મૌલા અને આકા હ. વલીએ અસ્ર (અજ.) મને ઇજતેહાદની પરવાનગી ઇનાયત ફરમાવે અને મારી આ સ્થાન અને મન્સબ માટે નિમણુંક કરે તો હું સ્વીકાર કરીશ.

એક દિવસ શૈખ અન્સારી શિક્ષણ આપવા બેઠા હતા. અને તેમના વિદ્યાર્થીઓ પણ તેમની આજુબાજુ બેઠા હતા. એક વ્યક્તિ દાખલ થયા. તેમની મહાનતા અને દિવ્યતાની અસરો જોવા મળી શૈખ અન્સારીએ તેમને આદર પૂર્વક આવકાર આપ્યો. તે શખ્સે વિદ્યાર્થીઓની હાજરીમાં શૈખ અન્સારી તરફ જોઈને પુછ્યું :

એક સ્ત્રી કે જેનો પતિ મરખ (મનુષ્ય સ્વરૂપ બદલાવું) થઈ ગયો હોય તેના બારામાં આપનો શું મત છે ? (આ મસઅલો કોઈ કિતાબમાં પણ દર્શાવવામાં આવ્યો નથી. કારણ કે આ ઉમ્મતમાં મરખનું અસ્તિત્વ નથી.)

આ વાત ઉપર શૈખ અન્સારીએ કહ્યું ફીકહની કિતાબોમાં આ મસઅલો લખવામાંજ નથી આવ્યો. તેથી હું જવાબ દેવા માટે સમર્થ નથી. તે શખ્સે પુછ્યું : હવે આપ ધારી લ્યો કે આ ઉમ્મતમાં એક એવો પ્રસંગ પ્રકાશમાં આવ્યો છે કે એક સ્ત્રીનો પતિ મરખ થઈ ગયો છે તો તે સ્ત્રી શું કરે ? શૈખ અન્સારીએ કહ્યું મારા મત (ફતવા) મુજબ જો પુરૂષ પ્રાણીના સ્વરૂપમાં બદલાયો છે, તો સ્ત્રી માટે જરૂરી છે કે તે તલાકનો ઇદ્દો પાળે અને એ મુદ્દત પછી નિકાહ કરી શકે છે કેમકે તે પુરૂષ જીવીત છે અને તેને રૂહ પણ છે. પરંતુ જો તે પુરૂષ વનસ્પતિના સ્વરૂપમાં બદલાયો છે તો તેની પત્ની મૃત્યુનો ઇદ્દો પસાર કરે કારણ કે તેના પતિએ મુદ્દાનું સ્વરૂપ ઇજ્તેયાર કર્યું છે. એટલે એ મુદ્દત પછી નિકાહ કરી શકે છે.

તે શખ્સે ત્રણ વખત કહ્યું : અન્તલ મુજતહેદો, અન્તલ મુજતહેદો, અન્તલ મુજતહેદો એટલે કે “તમે મુજતહેદ છો.”

ત્યાર પછી તે શખ્સ શિક્ષણની બેઠકમાંથી બહાર ચાલ્યા ગયા. શૈખ અન્સારી જાણતા હતા કે તે હ. ઇમામે વલીએ અસ્ર (અજ.) હતા. અને તેમણે ઇજતેહાદની પરવાનગી આપી છે. તેથી તુરંતજ પોતાના વિદ્યાર્થીઓને કહ્યું કે તે શખ્સની તપાસ કરો. વિદ્યાર્થીઓ તરતજ ઉભા થયા. અહીં તહીં દોડતા રહ્યા પરંતુ કોઈએ પણ તેમને ન જોયા. તે પછી શૈખ અન્સારી એ વાત ઉપર તૈયાર થયા કે લોકોને તવઝીહુલ મસાએલ રજુ કરે, જેથી લોકો તેમની તકલીદ કરે.

(“ગન્જનીએ દાનીશમન્દાન” ભાગ - ૮)

કિસ્સો - ૧૨

ઝવ્વારે ઇમામ અ.સ. ને પરેશાન કરનાર ખાદીમનો અંજામ

જન્નતુલ મઆવા કિતાબના લેખક કહે છે કે મને ભરોસાપાત્ર અને અમીન આગા મોહમ્મદ કાઝમૈનીએ આ પ્રસંગ બયાન કર્યો છે.

આગા મોહમ્મદ કાઝમૈની બયાન કરે છે કે એક શખ્સ જેનું નામ મુસ્તફા જમુદ હતું અને તે રોઝા મુબારકનો ખાદીમ હતો. તેની આદત એ હતી કે તે ઝવ્વારો ને લુટતો અને ઝવ્વારોને ખુબ ઇજા પહોંચાડતો અને ઘણી વખત સરદાને મુકદ્દસ ની અંદર ઝવ્વારોને ખુબ પરેશાન કરતો હતો. તે માણસ આમાલે ઝીયારતમાં રુકાવટ કરતો અને એવી હરકતો કરતો કે ઝવ્વારોની તવજ્જોહમાં ખલીલ પહોંચતી. ઝવ્વારોની દુઆઓનું પઢવું તેને ન ગમતું અને તે તેઓની આવાઝ ન સાંભળતો.

એક રાત્રે આ ખાદીમે ઇમામે હુજ્જત (ઇમામે ઝમાના) અ.સ. ને સ્વપ્નમાં જોયા. ઇમામે ઝમાના અ.સ. કહી રહ્યા હતા કે ક્યાં સુધી તું મારા ઝવ્વારોને પરેશાન કરતો રહીશ ? તું તેઓને ઝીયારત પઢવા નથી દેતો. તને શું મતલબ છે જે કાંઈ તેઓ કહે છે, પઢે છે, તુ તેઓને કરવા દે. ત્યાર પછી જ્યારે તે માણસ સ્વપ્નમાંથી જાગ્યો ત્યારે તેની સાંભળવાની શક્તિ ચાલી ગઈ હતી. તેના કાન ફાટી ગયા હતા. તે કાંઈ પણ સાંભળી નહોતો શકતો. જેનાથી ઝવ્વારોને રાહત મળી ગઈ, અને આમાલે ઝીયારતની અદાએગી, દુઆ, ફરીયાદ અને ઇસ્તેગાસામાં આ શખ્સની રુકાવટ ન રહી એટલે સુધી કે ખુદાવંદે આલમે તેને ઠેકાણે લગાડી દીધો.

(ઇરફાને ઇમામત, કિસ્સો - ૫૨)

કિસ્સો - ૧૩

અંખથી થતા ગુનાહથી બચવાને કારણે ઇમામ અ.સ. થી મુલાકાત

એક મજદુર માણસ એક આલીમ પાસે ગયો અને કહ્યું કે હું આટલા દિવસ પછી આ દિવસે અને આ સમયે મૃત્યુ પામીશ. તમે મને ગુસ્ત, કફન આપજો. અને મારી નમાઝે મચ્યત પઢાવજો તે આલીમે સંમતી આપી. પછી જે દિવસનું તે માણસે કહ્યું હતું તે દિવસે તે આલિમે દીન તેના ઘરે જવા માટે નીકળ્યા રસ્તામાં આલીમે દીનને વિચાર આવ્યો કે આ માણસ ને ખબર કેમ પડી કે આ દિવસે અને આ સમયે તેને મૌત આવશે ? આલીમે દીન તે મજદુર માણસના ઘરે પહોંચ્યા હજુ દરવાજા સુધી પહોંચ્યા ત્યારે તેઓ એક નુર ને જોયું. આ નુર તે મજદુર માણસના ઘરમાં દાખલ થયું તે આલિમે દીન આ નુરના પ્રભાવથી ત્યાજ ઉભા રહી ગયા. અને ઘરમાં દાખલ ન થયા. થોડીવાર પછી તે નુર ઘરની બહાર નિકળી જાય છે. પછી તે આલીમે દીન ઘરમાં દાખલ થયા. અને પહેલો સવાલ તે મજદુર ને એ કર્યો કે તમને ખબર કેમ પડી કે આ દિવસે અને આ સમયે તમારું મૌત છે ? અને તમારા ઘરમાં જે નુર દાખલ થયું તેની હકીકત શું છે ?

તે મજદુર માણસ કહે છે કે આની પાછળ એક લાંબી દાસ્તાન છે. હું એક સામાન્ય ગુનેહગાર માણસ હતો. મે મજલીસમાં સાંભળ્યું હતું કે આપણા વક્તના ઇમામ મૌજુદ છે જીવંત છે. તો પછી મે વિચાર્યું કે ઇમામ અ.સ. ની મુલાકાત શા માટે નથી થતી. ? ત્યારે મે વિચાર્યું આમા વાંક મારો છે. મારા

એ ગુનાહ છે જે મારી અને ઇમામ અ.સ.ની વચ્ચે પરદો બની ગયા છે. મારી આ આંખ જે ગુનાહો કરતી હોય તે નજીસ આંખથી માઅસુમ ઇમામ અ.સ.ની ઝીયારત કેવી રીતે થાય. ત્યારથી મેં આંખથી થતા ગુનાહ છોડી દેવાનો મક્કમ નિર્ણય કર્યો અને આ વાત ઉપર અમલ શરૂ કર્યો. મેં આંખથી થતા ગુનાહો છોડી દીધા. ઇમામે ઝમાના અ.સ.ને આ કાર્ય એટલું પસંદ આવ્યું કે તેઓ મને મસ્તેહતન ઘણીવાર મુલાકાત આપતા. છેલ્લે મને ઇમામ અ.સ.એ મારા મૃત્યુના બારામાં ખબર આપી હતી. અને તમારી ભલામણ કરી કે તમે મને ગુસ્લો -કફન આપો. અને હમણાં તમે જે ગુર જોયું હતું. તે ઇમામે ઝમાના અ.સ. નું ગુર હતું અને તેઓ મને મળવા આવ્યા હતા. અને તમને સલામ આપ્યા છે. (જન્નતુલ મઆવા)

કિસ્સો - ૧૪

ઇમામ અ.સ.ની સલામતી માટે સદકો કાઢ્યો.

ઇમામે ઝમાના અ.સ. આપણા સદકાના મોહતાજ નથી પરંતુ ઇમામે ઝમાના અ.સ. માટે સદકો કાઢવો તે આપણી ઇમામ તરફની મોહબ્બત નો ઇઝહાર છે. સદકો પણ તે ઇમામની તવજજોહ અને નઝદીકીનું કારણ બને છે.

એક તાલીબે ઇલ્મ કહે છે કે એક રાત્રે મશહદે મુકદ્દસમાં ઇમામ રેઝા અ.સ. ના મુબારક રોઝાની અંદર મેં ઇમામે ઝમાના અ.સ. માટે ખુબ દુઆ કરી મોડી રાતે હું મારી હોસ્ટેલ તરફ જવા લાગ્યો રસ્તામાં એક ફકીર મળ્યો જેણે મને સવાલ કર્યો. મેં મામુલી રકમનો સદકો ઇમામે ઝમાના અ.સ.ની મોહબ્બતમાં સલામતી માટે આપ્યો. બીજે દિવસે હું તેજ બજારમાં નીકળ્યો. એક દુકાનદારે ઉઘા અવાજે મને બોલાવ્યો અને પુછ્યું કે ગઈ કાલે તે શું નેક કામ કર્યું હતું ? મેં પુછ્યું વાત શું છે ? તમે મને આવું શા માટે પુછો છો ? દુકાન દારે કહ્યું, ગઈ કાલે હ. બકીયતુલ્લાહ અરવાહુના લહુલ ફીદા ને મેં સ્વપ્નમાં જોયા. તેઓ સફેદ રંગના ઘોડા પર આ જગ્યાએ આ બજારમાં તશરીફ લાવ્યા અને તારૂ નામ લઈ ને કહ્યું કે હું તે તાલીબે ઇલ્મના અહેસાનનો બદલો ચુકવવા આવ્યો છું. તે શું અહેસાન કર્યો હતો ? તાલીબે ઇલ્મ ઝારોકતાર રડવા લાગે છે. અને કહે છે કે મેં તો ઇમામ અ.સ. ની મોહબ્બતમાં મામુલી રકમનો સદકો આપ્યો હતો.

(ઇમામે ઝમાન અ.સ. અને સૈયદ ઇબ્ને તાઉસ અ.ર. પેજ-૧૦૭, ૧૦૮)

કિસ્સો - ૧૫

અબુ મોહમ્મદ અંધ થઈ ગયા

નજમુસ્સાકીબના લેખક આ રીવાયતને કુતુબે રાવંદી અ.ર. ની કિતાબ ખવારીઝમાંથી લખે છે કે અબુ મોહમ્મદ અલઝી ના બે દીકરા હતા એક અબુલ હસન જે પરહેઝગાર અને નેક દીકરો હતો, તે મર્યતને ગુસ્લ આપવાના કાર્યમાં પણ મદદરૂપ થતો. જ્યારે બીજો દીકરો ગુનાહખોરીમાં મશગુલ રહેતો.

એક વખત એક મર્દે મોઅમીને અબુ મોહમ્મદને ઇમામે ઝમાના અ.સ. ની નિયાબતમાં હજ કરવા માટે અમુક રકમ આપી. અબુ મોહમ્મદે આ રકમમાંથી અમુક રકમ તેના ગુનેહગાર દીકરાને આપી અને હજ અદા કરવા માટે પોતાની સાથે લઈ ગયા. અબુ મોહમ્મદ પોતે આ વાત કહે છે કે મેં મેદાને

અરાકાતમાં એક ખુબસુરત નવજુવાનને જોયા, જેઓ દુઆ પઢવામાં મશગુલ હતા. જ્યારે હું તેમની નજદીક પહોંચ્યો તો તેઓ મારા તરફ મુતવજજેહ થયા અને ફરમાવ્યું કે એ શેખ તને શર્મ નથી આવતી ? મેં પુછ્યું કઈ વાત થી ? ઇમામે ઝમાના અ.સ. મે ફરમાવ્યું હજ કરવાનું તને સોપવામાં આવ્યું હતું અને તે એક ગુનેહગાર અને શરાબખોરને હવાલે (હજ કરવાનું) સોંપી દીધું. નજદીકમાંજ તું આ આંખથી આંધળો થઈ જઈશ. ત્યાર પછી પાછા આવ્યા પછી ૪૦ દિવસ પણ પસાર ન થયા હતા કે એ આંખ કે જેની તરફ ઇમામ અ.સ. મે ઇશારો કર્યો હતો, તે આંખમાં એવું ઝખ્મ થયું કે તેની આંખ ચાલી ગઈ. અને તે એક આંખથી અંધ થઈ ગયો.

(ઈસ્કાને ઇમામત કિસ્સો - ૫૦)

કિસ્સો - ૧૬

ઈબ્રાહીમ ઇબ્ને મહઝીયાર ને ઇમામ અ.સ. ની મુલાકાત

હ. મહદી અ.સ. નાં એક આશીકનો પ્રસંગ છે. જેનું નામ ઇબ્રાહીમ ઇબ્ને મહઝીયાર હતું. જે મહદી એ ઝહેરાની દીદારની ઉત્સુકતામાં દુનિયાની બધીવાતોને ભુલી ગયો હતો. એ પ્રસંગ અત્રે તે આશીકે ઇમામ અ.સ. ના પોતાના શબ્દોમાંજ પ્રસ્તુત છે.

“એક વરસ મે હ. ઇમામ હસન અસકરી અ.સ. ની અવલાદ ઇમામે ઝમાના અ.સ. વિષે ખાતરી કરવા મદીનાનો પ્રવાસ ખેડ્યો. પરંતુ મને કહી જાણવા ન મળ્યું ત્યાંથી મક્કા ગયો ત્યાં પણ મારા ઇમામ વિષે કંઈ જાણવા ન મળ્યું. એક દિવસ હું ખાનખે કાબાનો તવાફ કરી રહ્યો હતો ત્યારે એક ખુબસુરત યુવાનનું મારી તરફ ધ્યાન ખેંચાયું જે મને ખુબજ ટીકીટીકીને જોઈ રહ્યો હતો. તે યુવાન મને કંઈક મદદરૂપ થશે તેમ માનીને હું તેમની તરફ ગયો. તેને સલામ કરી તેણે મારી સલામ નો જવાબ ખુબજ સારી રીતે આપ્યો પછી તેણે મને પુછ્યું તમે કયાના રહેવાસી છો ? મે કહ્યું અહઝવાઝનો. આ રીતે વાતચીત શરૂ થઈ ત્યાર પછી તે યુવાને કહ્યું કે “હું તમારા માટે એક ખબર પણ લાવ્યો છું જે તમે તમારા ઇમામ અ.સ. ની ઝીયારત સાથે એ ઇચ્છતા હો કે તમારી આંખો એ હઝરતના નુરાની પ્રકાશનો ઝગમગાટ જુએ તો મારી સાથે તાએફ સુધી ચાલો પરંતુ મારી સાથે આવવાની તમારી સફરને તમારા મિત્રોથી ખાનગી રાખજો” હું તેમની સાથે તાએફ તરફ જવા રવાના થયો. જ્યારે અમે એક મોટા રણમાંથી પસાર થઈ રહ્યા હતા ત્યારે દુરથી એક તંબુ નજરે પડ્યો. જેના નુરથી આખું રણ ઝળહળી રહ્યું હતું.

તે યુવાન તંબુમાં મને અંદર જવા માટેની પરવાનગી મેળવવા ગયો. એટલામાં મે જોયું કે તે તંબુમાંથી અજોડ પ્રભાવશાળી અને નુરાની બુઝુર્ગવાર બહાર પધાર્યા. તેમની ખુબસુરતી અવર્ણનીય હતી. હું ખુબજ આવેશ અને અર્ધ પાગલપણાની હાલતમાં તેમની તરફ દોડ્યો અને તેમના હાથપગ ચુમવા લાગ્યો. તે બુઝુર્ગે ફરમાવ્યું “તારું આગમન મુબારક થાય આ સમય પહેલા તારી મુલાકાતનું વચન આપવામાં આવ્યું હતું. તારી અને મારી વચ્ચે રૂહાની સંબંધ સ્થાપીત છે. આપણા બન્નેની વચ્ચે રસ્તાનું લાંબુ અંતર અને આપણી મુલાકાતમાં વિલંબ છતાં મે હંમેશા જ તને મારી નજરો સમક્ષ રાખેલ છે” ત્યાર પછી આપે એક લાંબી વાતચીત કરતાં કહ્યું, મારા પિતાજીએ મને કહ્યું હતું એ ફરઝંદ જે લોકો ખુદાની ઇબાદત કરે છે અને તેની પૈરવી અને તાબેદારી કરવા સતત પ્રયત્નશીલ રહે છે. અલ્લાહ ત.ત. તેને બંદાઓ માટે નમુનારૂપ બની રહે એ માટે માર્ગદર્શક વગરનો રાખતો નથી”

ઈબ્રાહીમ બીન મહેઝીયાર નું કહેવું છે કે એક સમયગાળા સુધી હું ઇમામ મહદી અ.સ.ની ખીદમતમાં રહ્યો. તેજસ્વી સત્યો, નુરાની હુકમો અને કેટલીય ઇત્મ અને હીકમતની વાતો શિખ્યો જે

બાબતો ખુદાએ તઆલાએ આપની છાતીમાં ઉંડાણથી ભરી હતી. તેનો ખુબજ ફાયદો મેળવતો રહ્યો.... અને આહ ! પછી જવા માટે પરવાનગી માંગી. છેવટે જ્યારે છુટા પડવાની તૈયારી કરી ત્યારે હઝરત અ.સ. ની ખીદમતમાં પહોંચ્યો. આપની સાથે વફાદારીના વચનને દોહરાવીને જવાની તૈયારીમાં હતો ત્યારે આપે ફરમાવ્યું “ખુદાવંદે અઝઝવજહે જે વસ્તુને તારા માટે આસાન અને બરકત પુર્ણ કરી. તને સાલેહ લોકોના શ્રેષ્ઠ સવાબ અને પોતાના ખાસ બંદાઓની જઝા આપી. બધી વસ્તુઓ તેનાથી જ છે અને જે કાંઈ જોઈતું હોય તે તેજ આપી શકે તેમ છે. ખુદાવંદે આલમ તને તેની અપાર નેઅમતો સલામતી અને ખુશહાલી સાથે તારા મિત્રો સુધી પહોંચાડે, તને રસ્તામાં કોઈ તકલીફ ન પડે... હું તને ખુદાને હવાલે કરૂં છું ઇ.અ. ખુદાવંદાની કૃપાળુ છાયામાં તને કોઈ આફત નહીં આવે”.

ઈબ્રાહીમ બીન મહેઝીયાર કહે છે કે હું હ. મહદી અ.ત.ફ.શ. પાસેથી વિદાય થયો. હું ખુદાવંદે ત.ત. નો બેહદ શુક્રગુઝાર છું. કે તેણે મારા સાચા હેતુ સુધી પહોંચવામાં મારી મદદ કરી અને સાથો સાથ એ વાતથી પણ વાકેફ થઈ ગયો કે ખુદાવંદે આલમ પોતાની ઝમીનને કોઈપણ સમયે માઅસુમ ઈમામ અ.સ. વગર ખાલી નથી રાખતો. મે આ પ્રસંગ ચકીન અને ઈમાન ધરાવતા લોકોની જાણકારીમાં વિશેષ વધારો થાય તે હેતુસર રજૂ કરેલ છે.

(ઈરફાને ઈમામત કીસ્સો - ૧)

કિસ્સો - ૧૭

પતિ-પત્નીના મતભેદનું સમાધાન

આ તવકીઅની વાત કરીએ તે પહેલા તેના અમલીકરણના પાસાઓ ઉપરની ચર્ચા બહેતર છે. પયગમ્બર અકરમ (સ.) અને અઈમ્મએ હોદા (અલયહેમુસ્સલામ) ઉમ્મતના વાલીઓ છે. આ બાબત વિષે આ લેખમાં ઉપર લખાઈ ચુક્યું છે કે ખુદા વંદે આલમે તેઓની ભવ્યતા અને મહાનતા ખાતર તેઓને ઘણી શક્તિઓ અર્પણ કરી છે. આ હઝરતો રોજી આપવાની શક્તિ ધરાવે છે. એટલે કે તેઓ જે વસ્તુની ખુદા પાસે માંગણી કરે છે તે નકારતો નથી. આ તવકીઅમાં આ વાત ઉપર ઈશારો કરવામાં આવ્યો છે.

અબુ ગાલીબ અહમદ બીન મોહમ્મદ ઝોરારી કહે છે : મારી અને મારી પત્નિ વચ્ચે મોટા મતભેદો અને દુશ્મની થઈ ગઈ. અમારી વચ્ચે સમાધાનની બધી શક્યતાઓ પૂરી થઈ ગઈ. આ મતભેદ લાંબો ચાલ્યો. તેના કારણે હું ઘણી માનસિક તાણ અનુભવતો હતો. તેથી મે એક પત્ર જનાબ મોહમ્મદ બીન ઉસ્માન (ર.અ.) (બીજા નાએબ) ને આપ્યો કે તે તેને ઈમામે ઝમાના (અ.) ની સેવામાં પહોંચાડી આપે. આ પત્રમાં મેં દોઆ માટે દરખાસ્ત કરી હતી. પત્રના જવાબમાં ઘણું મોડું થયું. એક વખત અબુ જઅફર (મોહમ્મદ બીન ઉસ્માન (અ.ર.)) સાથે મુલાકાત થઈ ત્યારે આપે કહ્યું : તમારા પત્રનો જવાબ આવી ચુક્યો છે. પછી તેમના ઘરે ગયો. એક ચોપડો કાઢ્યો અને તેના પાનાઓ ત્યાં સુધી ફેરવ્યા કે એક પત્ર મળ્યો અને મને દેખાડ્યો. જેમા લખેલું હતું : પતિ અને પત્નિ અંગેનો જે પ્રશ્ન પૂછ્યો હતો તો ખુદાવંદે આલમે તેઓની વચ્ચે સુલેહ અને શાંતિ સ્થાપિત કરી દીધી છે.

અબુ ગાલીબ ઝોરારી કહે છે કે મારી પત્નિ હંમેશા કડકાઈથી વર્તન કરતી હતી. પરંતુ આ પ્રસંગ પછી ભૂતકાળના મતભેદોની જેમ કોઈ પ્રસંગ બન્યો નહીં. બલ્કે હું ક્યારેક જાણીબુજીને એવું કામ કરતો કે તેને ગુસ્સે કરૂં, તો પણ તેની તરફથી કોઈ પ્રતિભાવ જણાતો ન હતો. (પઝે વહશીએ પીરામુને

ઝીન્દગાનીએ નુવ્વાબે ખાસે ઇમામે ઝમાના (અ.) (ઇમામે ઝમાના (અ.) ના ખાસ નવ્વાબોના જીવન પાના ૧૭૬)

કિસ્સો - ૧૮

શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. ને ઇમામ અ.નો પત્ર

મહુમ તન્કાબની ફરમાવે છે : એક દિવસ બગદાદના કસ્બામાંથી એક માણસ શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. ની પાસે શરીઅતનો મસઅલો પૂછવા માટે આવ્યો. તેણે કહ્યું “સાહેબ એક ગર્ભવતી સ્ત્રી મૃત્યુ પામી છે, પરંતુ પેટમાં તેનું બાળક જીવતું અને સલામત છે. આપ શું ફરમાવો છો ? ઓપરેશનથી બાળકને કાઢી લેવામાં આવે કે સ્ત્રીને તેના બાળક સાથે દફન કરી દેવામાં આવે. ?

શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. મે ફરમાવ્યું : માને તેના પેટમાં મૌજુદ બાળકની સાથે દફન કરી દેવામાં આવે તે માણસ પોતાના ગામ જવાના રસ્તે પાછો ફરી રહ્યો હતો, તેવામાં તેની સામે એક ઘોડે સવાર આવ્યા તેમણે કહ્યું ઉભા રહો. તે પછી કહ્યું શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. એ કહ્યું છે કે માના પેટમાંથી બાળક ઓપરેશન કરીને બહાર કાઢીલેવું. પછી માંના પેટને સીવીને એકલી સ્ત્રીને દફન કરવામાં આવે.

તે માણસે આ વાત ને સ્વીકારી બીજા ફતવા ઉપર અમલ કર્યો.

થોડા સમય પછી તે માણસ બગદાદ શહેરમાંથી પસાર થયો ત્યારે તેણે શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. ને આ વાત કહી. શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. એ ફરમાવ્યું “મે તો આ ફતવાની સાથે કોઈની મોકલ્યો ન હતો. એમ લાગે છે કે તે ઘોડે સવાર ઇમામે અસ્સ અ.સ. હતા.” (જેમણે આ તબક્કે મદદ કરી) તે પછી શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. ફરમાવે છે કે આ બનાવ થી એમ જણાય છે કે હું ફતવા આપવા અને મરજઈઅત જેવી જવાબદારીને પાત્ર નથી. તે દિવસ પછી પોતાના ઘરનો દરવાજો બંધ કરી દીધો. અને લોકોને કહ્યું હવે મને મસઅલાઓ પૂછવામાં ન આવે.

હજુ સમય પસાર થયો ન હતો કે ઇમામ અસ્સ અ.સ. તરફથી પત્ર મુબારક આવી પહોંચ્યો, જેમાં ઇમામ અ.સ. એ ફરમાવ્યું “આપ ફતવા આપો. અમે આપને ભુલચુકથી રક્ષા આપીશું અપને એકલા નહી છોડીએ કે શરત ચુક થઈ જાય”.

ત્યાર પછી શૈખ મુફ્ફીદ અ.ર. એ ઇમામે ઝમાના ના હુકમથી બીજી વખત મરજઈઅતનો બોજ ઉઠાવ્યો અને લોકોને મસઅલાનો જવાબ આપવાનું શરૂ કર્યું. (કસસુલ ઓલમાં પાના નં. ૪૪)

કિસ્સો - ૧૯

ઇમામ અ.સ.ને દરેક વસ્તુની માહિતી છે.

જનાબ મુફ્ફીદ હઝરત ઇમામ જાફરે સાદિક અ.સ. અર્ઝ કરી : હું આપ ઉપર કુર્બાન, શું એ શક્ય છે કે ખુદાવંદે આલમ કોઈ બંદાની ઇતાઅત તમામ લોકો ઉપર વાજીબ કરી દેય. અને આસ્માનની માહિતી તેનાથી છુપાએલી હોય ?

ઇમામ અ.સ. એ ફરમાવ્યું નહીં. ખુદાવંદે આલમ પોતાના બંદાઓ ઉપર તેનાથી વધુ મહેરબાન ચાહનાર અને દયાવાન છે, કે પોતાના કોઈ બંદાની ઇતાઅત વાજીબ કરી દેય અને આસ્માનની ખબરો સવાર સાંજ તેનાથી છુપાએલી હોય (ઉસુલે કાફી ભાગ - ૧ પાના નં. ૨૫૧ હદીસ - ૩)

આ હદીસોથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આસમાન અને જમીનની બધી ખબરો દરરોજ સવાર સાંજ ઇમામ અ.સ.ની પાસે રજુ કરવામાં આવે છે. અને ઇમામ અ.સ. આપણી એક એક વાતથી માહિતગાર છે.

અઈમમ્મએ માઅસુમીન અ.મુ.સ. ન માત્ર આપણી પરિસ્થિતિથી જાણકાર છે. બલકે તેમને આપણા દુઃખ દર્દોની પણ અસર થાય છે. નીચેના પ્રસંગ પરથી તેનો અંદાજ આવી શકશે.

રમીલાનું બચાન છે, હું હ. અલી અ.સ.ના ઝમાનામાં જબરજસ્ત બીમાર પડી ગયો જુમ્હાના દિવસે જરા રાહત થઈ. મેં વિચાર્યું કે કેટલું સારું થતે, જો હું આજે ગુસ્સા કરીને હ. અલી અ.સ. ની પાછળ નમાઝ અદા કરૂં મેં એમજ કર્યું મસ્જીદે ગયો ત્યારે હઝરત ખુત્બો આપી રહ્યા હતા. મારી હાલત ફરી ખરાબ થઈ નમાઝ પછી જ્યારે હઝરત કસ્સ નામની જગ્યા ઉપર ગયા. તો હું પણ તેમની સાથે હતો. તેમણે મને કહ્યું એ રમીલા તમે કેમ તડપી રહ્યા હતા ? મેં મારી બિમારીની વાત કરી અને મારી હાલત જણાવી તે પછી હઝરતે ફરમાવ્યું “એ રમીલા જ્યારે કોઈ મોઅમીન બિમાર હોય છે, ત્યારે અમે તેની બિમારીમાં બિમાર હોઈએ છીએ જો કોઈ દુઃખી કે ગમગીન હોય છે તો અમે પણ તેની સાથે દુઃખી કે ગમગીન હોઈએ છીએ. જો કોઈ દુઆ કરે છે તો અમે તેની દુઆ પર આમીન કહીએ છીએ. અને જો કોઈ ચુપ રહે છે તો અમે તેના માટે દુઆ કરીએ છીએ.

રમીલાએ અર્ઝ કરી આપની આ વાતચીત માત્ર એ લોકોની માટે છે, કે જેઓ આ કસ્સ નામની જગ્યામાં રહે છે. જે લોકો દુનિયાના બીજા ભાગમાં રહે છે. તેઓના માટે શું ? ઇમામે અ.સ.મે ફરમાવ્યું એ રમીલા ! દુનિયામાં પૂર્વથી પશ્ચિમમાં કોઈપણ મોઅમીન અમારી નજરથી ગાએબ નથી. (ખસાએફલ દરજાત પ્ર. ૧૬ હ. ૧)

આ પ્રસંગથી જરૂર સમજી શકાશે કે અઈમમ્મએ માઅસુમીન અ.મુ.સ. પોતાના દોસ્તોને કેટલા ચાહે છે. એક બાપ પણ પોતાના દિકરાને આટલો નથી ચાહતો, જ્યારે અઈમમ્મ અ.મુ.સ. આપણી સાથે આટલી મહોબ્બત રાખે છે. તેથી આ મહોબ્બતના ઓછામાં ઓછા બદલારૂપે આપણે એવા કાર્યો કરીએ, જેથી આ મહાન હસ્તીઓ આપણાથી ખુશ થાય અને તે બાબતોથી દુર રહીએ જેનાથી તેઓ નારાઝ થાય.

કિસ્સો - ૨૦

પગના ઝખ્મમાંથી શિક્ષા મળી.

મીર્ઝા મોહમ્મદ સઈદના પગમાં દર્દ શરૂ થયું. ઘરિંઘરિં બન્ને પગ ઉપર સોજ ચડી ગયા. એ દર્દ એટલે બધું વધી ગયું હતું કે તેઓ સીધા ચાલી શકતા ન હતા. તેથી લંગડાઈને ચાલતા હતા. તેઓએ ડોક્ટરો પાસે ઇલાજ કરાવ્યો પણ થોડા સમય પુરતું ફાયદો થયો. થોડા દિવસ પછી પાછો દુઃખાવો શરૂ થઈ ગયો. એટલુંજ નહીં બન્ને પગમાં રસી થઈ ગયા. તેમજ તેની અસર આખા શરીરમાં થઈ ગઈ. શરીરમાં જગ્યા જગ્યાએથી રસી નિકળતી હતી. તેને કોઈપણ દવાથી કોઈ ફાયદો થતો ન હતો. તેના દર્દમાં દિવસે દિવસે વધારો થતો હતો છેવટે તેની હાલત એવી થઈ ગઈ કે તે જમીન પર પગ માંડી શકતો ન હતો. તેના શરીરમાંથી એટલું બધું લોહી વહી ચુક્યું હતું. કે શરીર ઉપર માત્ર ચામડી અને હાડકા બાકી રહ્યા હતા. તેને સતત દર્દ થતું હોવાને કારણે તેનો સ્વભાવ ચીડયો થઈ ગયો હતો. તેની આ બીમારીને લીધે કુટુંબના બધાજ સભ્યો પરેશાન થઈ ગયા હતા. તેનું આખું શરીર એટલું બધું સડી ચુક્યું હતું કે કોઈ તેના શરીરના એક ભાગ ઉપર હાથ મુકતું તો તે શરીરના બીજા ભાગમાંથી રસી બહાર આવી જતી હતી. યોગાનુયોગ એવો થયો કે એ દિવસોમાં નાઈન શહરમાં વખા (પ્લેગ) ની બીમારી

ફાટી નિકળી હતી. તેથી પ્લેગના ડરથી તે લોકો બીજા ગામ ચાલ્યા ગયા. ત્યાં આકા યુસુફ નામના એક નિષ્ણાંત તબીબ હતા. તેમને મીર્ઝા મોહમ્મદની તબીયત દેખાડવામાં આવી. લાંબાસમય સુધી જોયા પછી તેણે દર્દીના માસા અબ્દુલ વહાબને ખુલામાં લઈ જઈને કાંઈ કહ્યું. જેનાથી એમ જણાઈ આવતું હતું કે આ નિષ્ણાંત તબીબ પણ તેના ઉપચાર કરવા માટે લાચાર છે. તે પછી તો તેના ઘરના સભ્યોની નિરાશામાં વૃદ્ધી થઈ ગઈ. તેઓ હતાશ થઈ ગયા. એવામાં એવી જાણકારી મળી કે.

એક ગામમાં મીર્ઝા અબુતાલીબ નામનો એક માણસ જે ખુબજ મુતકી અને પરહેઝગાર છે. તેની પાસે ઇમામે અસ્સ અ.સ. ની ખીદમતમાં પ્રસ્તુત કરવા માટે એક અરીઝા અને એક ઇસ્તેગાસા છે. જે અરીઝા ખુબજ અસરકારક અને અક્સીર છે. બીમાર માણસની માતા મીર્ઝા અબુતાલીબની પાસે પહોંચી. તેણે પોતાના બિમાર ફરજંદની શક્ષ માટે અરીઝા લખવાની વિનંતી કરી. જુમ્આના દિવસે તેઓએ એક અરીઝા લખી આપી. બિમાર માણસની માતા તે અરીઝા લઈને એક કુવા પાસે અરીઝા નાખવા માટે ગઈ. જ્યારે તેણીએ તે અરીઝા નાખી દીધી તો તે અરીઝા અઘવચ્ચેજ રહી ગઈ આ જોઈને તે સ્ત્રી ખુબજ રડવા લાગી. બીમારના ભાઈએ રાતના એક સ્વપ્ન જોયું કે ઇમામ અસ્સ અ.સ. તશરીફ લાવ્યા છે. તેઓના હાથ મુબારકમાં એક નેઝો છે. જે નેઝાની તેઓ (અજ.) એ મારા ભાઈના પડખા પર રાખ્યો અને ફરમાવ્યું, ઉઠો તમારા માસાનું સ્વાગત કરો (તેના માસા ઘણા સમયથી પ્રવાસમાં ગયા હતા. તેના વિષે કોઈ સમાચાર ન હતા. તેથી તેમના વિષે પણ કુટુંબીજનો ચીંતીત હતા) મારો ભાઈ ઉઠ્યો અને ઉભો થઈને દરવાજા સુધી માસાના સ્વાગત માટે ગયો. આ સ્વપ્ન જોયા પછી બિમારના ભાઈની આંખો ખુલી ગઈ સવારનો સમય છે. ઘરના બધા લોકો સુતા છે. તે તુરંતજ પોતાના બિમાર ભાઈની પાસે આવ્યો તેને જગાડ્યો અને કહ્યું, ભાઈ ઉઠો તમને ઇમામે અસ્સ અ.સ. મે શક્ષ આપી છે.આમ કહેતા તેનો હાથ પકડીને તેને ઉઠાડ્યો. જે બિમાર ભાઈ રાત સુધી જમીન ઉપર પગ પણ મુકી શકતો ન હતો તે ખુબજ સારી રીતે ઘરમા ચાલી રહ્યો હતો. તેના આખા શરીરમાં રોગનું કોઈ નામો નિશાન ન હતું. તે અરીઝા અને ઇસ્તેગાસા નીચે મુજબ છે.

ઉપર મુજબની અરીઝા લખીને વહેતા પાણીમાં અથવા કુવામાં નાખી દેવી અને તે વખતે નીચે મુજબ કહેવું ચા ઉસ્માન બીન સઈદ, વ ચા મોહમ્મદ બીન ઉસ્માન, અવસેલા કિસ્સત એલા સાહેબીઝઝમાન સલવાતુલ્લાહે અલયહ.

(ઈસ્ફાન ઇમામત કિસ્સો-૧૦૯)

કિસ્સો - ૨૧

હાજી અલી બગદાદીને ઇમામ (અ.સ.) ની મુલાકાત

અલ્લામા હાજી મીરઝા હુસેન નુરી પોતાની કિતાબ “નજમુસ્સાકીબમાં” લખે છે વળી તેજ બનાવને હાજી શેખ અબ્બાસ ઉમ્મી કીતાબે “મફ્તાતુલ જુનાન માં નીચે પ્રમાણે લખે છે કે :

હાજી અલી બગદાદી કહે છે કે મારી પાસે હકકે ઇમામના ૮૦ તુમાન (સીકકા પૈસાના) હતા. હું નજફ ગયો ને તેમાના ૨૦ હાજી શેખ મુરતુજ અન્સારી મુજતહેદને આપ્યા અને બીજા ૨૦ હાજી શેખ મોહમ્મદે હુસેને મુજતહેદે કાઝેમૈનને આપ્યા બીજા ૨૦ શેખ મોહમ્મદે હસને સુરકી મુજતહેદને આપ્યા પછી હું બગદાદથી કાઝમૈન ઝિયારત માટે ગયો. અને ત્યાં શેખ મોહમ્મદ હસન કાઝેમૈની (જે યાસીનની ઓલાદમાંથી હતા.) તેની મુલાકાત કરી અને બાકીના ૨૦ માથી થોડા તેમને આપ્યા. પછી ઝિયારત કરી હું જવા માંગતો હતો પણ શેખ મોહમ્મદ હસને કાઝમૈનીએ મને રોકાવાનું કીધું. પણ મે

કીધુ કે આજ રાતે મારે મારા કારખાનાના મજુરોને મજુરી દેવાની છે .એટલે મેં બગદાદ તરફ ચાલવા માંડ્યું.

આગળ જતાં મે એક તેજસ્વી પુરૂષને જોયા. તેણે આવી મને સલામ કરી, મુસાફો લીધો. અને બગલગીરી કરી, તેમણે લીલો ફેટો માથા પર બાંધ્યો હતો. તેમના જમણા ગાલ પર તલનો ડાઘ હતો. તેમણે મને પૂછ્યું કે તું ક્યાં જાય છે? મે કીધું કે કામ હોવાથી ઝિયારત કરી હું પાછો બગદાદ જાઉં છું. તેમણે કહ્યું કે તું પાછો ફર અને આજ જુમ્આની રાત છે માટે ઝિયારત કર. અને હું કયામતમાં સાક્ષી આપીશ કે તું મારા દાદા હઝરતે અલી અ. નો શીયા,દોસ્ત છે. અને તે શેખ પણ તારા માટે સાક્ષી પણ આપશે. (આ વખતે હાજી અલી મનમાં વિચારતો હતો કે હું તે શેખ મોહમ્મદ હસન પાસેથી ચીઢી લખાવીશ અને મારા કફનમાં રાખીશ. તેથીજ પેલા નવા આવનાર માણસે કહ્યું કે તે શેખ પણ તારા માટે સાક્ષી આપશે) ત્યારે હાજી અલીએ કહ્યું કે મે પુછ્યું તે માણસ ને આપે કેવીરીતે જાણ્યું,મને કેવીરીતે ઓળખ્યો ? ત્યારે તેમણે કહ્યું કે શું તે માણસ કે જેનો હક બીજો માણસ આપે તેને તે ન ઓળખી શકે ? ત્યારે મે પુછ્યું કે કયો હક ? તો તેઓએ કહ્યું કે તે હક કે જે તેં અમારા વકીલોને આપ્યા છે. મેં પુછ્યું કે કયા વકીલો ? તેઓએ કહ્યું શેખ મોહમ્મદ હસન અને વગેરે. મેં મનમાં કહ્યું કે આ માણસ મને ઓળખે છે. અને હું તેને ભુલી ગયો લાગુ છું. મારા મનમાં થયું કે આ માણસને ઈમામના હકની જરૂર છે. તેથી મે તેને કહ્યું કે એ સરદાર હું શેખ મોહમ્મદ હસનની રજાથી તને ઈમામનો હક આપીશ તો તેણે હસીને કહ્યું કે તે મારો હકક આપીદીધો છે. ત્યારે મે પૂછ્યું કે શું તે કબુલ થયો છે. તેમણે કહ્યું હા. ફરી મે પુછ્યું કે શું આલીમો તમારા વકીલો છે? તેમણે જવાબ આપ્યો “હા”.

પછી તેમના કહેવાથી હું પાછો ફર્યો અને અમે કાઝમેન તરફ જવા લાગ્યા મે જોયું કે જે રસ્તો પેલા સુકો હતો. તે અત્યારે કુલ ફળાદી અને વૃક્ષોથી લીલો છમ થઈ ગયો છે. અને વૃક્ષોને લીધો રસ્તા પર છાયો પડતો હતો. એક બાજુથી સફેદ પાણીનો ઝરો વહેતો હતો. મે અજાયબીથી તેને પુછ્યું કે આ બધું શું છે ? તેમણે કીધું કે જે લોકો અમારા દાદાની ઝીયારત કરે છે તે લોકોને આ બધા ફાયદા મળે છે. તેથી હું ઘણોજ ખુશ થયો. તેમજ જરા વિચારવા પણ લાગ્યો કે આ માણસ કોણ છે? તેથી ખાતરી ખાતર મેં તેમને અમુક સવાલો પૂછ્યા,તે આ પ્રમાણે છે.

(૧) મે તેમને પુછ્યું કે મેં શેખ અબ્દુર રઝઝાક મર્દુમથી સાંભળ્યું છે કે જે માણસ દિવસે રોઝો રાખે,રાત ભર ઈબાદત કરે,ચાલીસ હજ કરે અને સફા અને મરવાની વચ્ચે મરણ પામે અને તે હ. અલી અ.સ. નો દોસ્ત ન હોય તો તે બધું નકામું છે. તો મે તેમને પુછ્યું કે શું આ સાચું છે. ? તો તેમણે જવાબ આપ્યો કે ‘હા’

(૨) મે પુછ્યું કે શું એક માણસ કે જે મારો સગો છે તે હ. અલી અ.સ. ના દોસ્ત માંથી છે કે નહીં. ? તેમણે જવાબ આપ્યો ‘હા’.

(૩) આલીમો કહે છે કે એક વખત સુલેમાને અઅમશ કોઈની પાસે ગયો અને ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની ઝીયારતના બારામાં પુછ્યું તો તેણે જવાબ આપ્યો કે તે બીદઅત છે ત્યાર પછી સુલેમાને સ્વપ્નમાં એક પાલખી જમીન અને આસમાનની વચ્ચે જોઈ તેમા જનાને ફાતેમા સ.અ. અને જનાને ખદીજા સ.અ. હતા અને તેઓ જુમ્આની રાત હોવાથી હ. ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝીયારત માટે જતા હતા. પાલખીમાંથી નાના નાના કાગળના ટુકડા ફેકાતા હતા. અને તેમા લખેલું હતું કે જેઓ ઈ. હુસૈન અ.સ.ના ઝલ્વારો છે, તેઓ કયામતના દિવસે દોઝખની આગથી બચી જશે. શું તે વાત સાચી છે ? તેમણે જવાબ આપ્યો ‘હા.’

(૪) શું હ. ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની ઝીયારત લોકોના માટે એક અમાન છે, તેમણે જવાબ આપ્યો કે ‘હા’, અને તેમની આંખ માંથી આંસુ સરી પડ્યા.

(૫) મે તેમને સવાલ કર્યો કે દરોહ ગામમાં મને એક તુર્કી અરબ મળ્યો તે ઇમામે રઝા અ.સ. ની ઝિયારત કરી પાછો ઘરે જતો હતો. મે તેને આમંત્રણ આપ્યું અને પૂછ્યું કે ઇમામે રઝા અ.સ. નું શહેર કેવું છે? તો તેણે કીધું કે તે જન્નત છે. અને તેણે ત્યાં ૧૫ દિવસ મૌલાનું અનાજ ખાધું હતું. એટલે તેને કબરમાં મુન્કીર અને નકીર ફરીશ્તા સતાવશે નહીં. કારણ કે તેનું ગોશ્ત અને લોહી ઇમામના ખોરાકથી સાફ બન્યા છે. અને ઇમામે રઝા અ.સ. કબરમાં આવી બચાવશે. શું આ વાત સાચી છે ? તેમણે જવાબ આપ્યો ‘હા’.

ફરી પાછા મે તેમને સવાલો પૂછવા શરૂ કર્યું. મે તેમને પૂછ્યું કે મે પણ ઇમામે રઝા અ.સ.ની ઝિયારત કરી છે,શું તે કબુલ થઈ છે? તેમણે કીધું ‘હા’,શું મારા દોસ્ત હાજી મોહમ્મદ બજ્જાજ બાશી જે મારી સાથે મુસાફરીમાં હતા. તેની પણ ઝિયારત કબુલ થઈ છે ? તેમણે કહ્યું ‘હા’. વળી બીજો એક માણસ બગદાદી કે જે મારી સાથે હતો તેની પણ ઝિયારત કબુલ થઈ છે? ત્યારે તેમણે જવાબ આપ્યો નહીં,એટલે હું તરતજ સમજી ગયો કેમકે તે માણસ સારો ન હતો. વળી તેણે પોતાની માતા ને મારી નાખી હતી.

તે પછી અમો ચાલવા લાગ્યા અને એક રસ્તા પર આવ્યા કે જે ચતીમોનો રસ્તો કહેવાતો હતો. જો કે તે રસ્તેથી જવા માટે હું તો નારાજ હતો પણ જ્યારે તેમણે કહ્યું કે આ માર્ગ મારા દાદા અમીર અ.સ. નો છે. અને હ. અલી અ.સ. ના દોસ્તો માટે તે રસ્તા પર ચાલવું જાએજ છે. ત્યારે અમે ત્યાંથી ચાલ્યા,તે રસ્તા પર એક બાગ હતો. તેના માલિક હાજી મીર્ઝા હાદી હતો. વળી તે અજમનો પૈસાદાર હતો ત્યારે મે તેમને પૂછ્યું કે આ બાગ ઇમામે રઝા અ.સ. નો છે. અને તેમનાથી છીનવાઈ લેવાયો છે ? તેમણે કીધું કે ચુપ રહો. ત્યાંથી આગળ ચાલતા નાની નદી આવી ત્યા આગળ બે રસ્તા હતા. એક રાહે સુલતાની હતો. અને બીજો રાહે સાદાતી હતો. અમો રાહે સાદાતીથી ગયા. થોડા પગલા પછી મે જોયું કે અમો ઇમામે મુસા અ.સ.ના રોઝાના સહેનમાં હતા. પછી બાબુલ મુરાદના દરવાજામાંથી હરમમાં દાખલ થયા. ત્યા તેમણે મને ઝિયારત પડવાનું કીધું. અને મારા માટે તેમણે ઝિયારત પડવી શરૂ કરી. ઝિયારતમાં તેમણે અગીયાર ઇમામોના નામ લીધા. અને અગીયારમાં ઇમામના નામ વખતે કીધું કે અસ્સલામો અલયકુમ યા અબા હસન અસ્કરી પછી તેમણે મને કીધું કે શું તું તારા ઝમાનાના ઇમામને ઓળખે છે?

મે જવાબ આપ્યો ‘હા’, તેમણે કહ્યું કે તો પછી તું તારા ઝમાનાના ઇમામ પર સલામ કર. તેથી મે કીધું અસ્સલામો અલયકુમ યા હુજ્જતુલ્લાહે સાહેબુઝઝમાન યા અબલ હસન. તેઓ હસ્યા અને જવાબ આપ્યો કે અલયકુમસલામ.પછી રોઝાને ચુમ્યા પછી મે કહ્યું કે હવે બીજી ઝિયારત પડો.તેથી તેમણે ઝિયારતે અમીનુલ્લાહ પડવાની શરૂ કરી. એટલામાંતો બત્તીઓમાંની એક બત્તી સુરજ જેવી પ્રકાશીત બની.તે પછી ઇમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત કરી.તેવામાં મગરીબની નમાઝની અઝાન થઈ ગઈ. તેથી અમો બાજુની મસ્જિદમાં ગયા. તેમણે મને કહ્યું કે તું નમાઝે જમાઅતમાં શરીક થઈ જા.તેથી હું નમાઝમાં શામીલ થઈ ગયો અને પોતે ઇમામની બાજુમાં નમાઝ પડવા લાગ્યા.જ્યારે નમાઝ પુરી થઈ તો મને પાછા તેઓ ન જ દેખાણા પછી મે ઘણીજ શોધ કરી. પરંતુ તેઓ મને ન મળ્યા. પછી હું વિચાર કરવા લાગ્યો કે તેઓ કોણ હશે? કે જેમણે મને આટલા સવાલના જવાબ આપ્યા. મોઅજ્જાઝા બતાવ્યા.ઝિયારત પડતા મે સલામ કરી તો તેણે જવાબ આપ્યો. નાછુટકે મે આખી રાત ઘણીજ બેચેનીમાં પસાર કરી. સવારે હું તે શૈખ મૌહમ્મદ હસન પાસે ગયો અને બધી વાત તેને કહી સંભળાવી. તેણે મને કીધું કે ચુપ રહો અને કાંઈ ન બોલો. તે પછી એક મહિને તેજ હરમમાં મે એક સૈયદને જોયા.તેમણે મને પૂછ્યું કે એક માસ પહેલા તારી સાથે શું બનાવ થયેલો. તું મને કહે પણ હું ચુપ રહ્યો, એટલા માં તો પાછા તે સૈયદ ગાએબ થઈ ગયા.(ઈરફાન ઇમામત,કિસ્સો : ૭૮)

૨૨ ગયબતે ઇમામ અ.સ. માં આપણી જવાબદારી : ઇમામ હુસૈન અ.સ. ઉપર રડવું.

આ એક એવું કાર્ય છે, કે જેનાથી ઇમામ અ.સ.ના હકકો અદા થાય છે. અને તેમાં કોઈ શંકા નથી કે ઇમામે ઝમાના અ.સ. ના હકક અદા કરવો તે અદ્વાહની નઝદીકી પ્રાપ્ત કરવાનું એક ખાસ અને મહાન માધ્યમ છે. જાઅફર ઇબ્ને મોહમ્મદ ઇબ્ને કોલવરહે કુમ્મી અ.ર.પોતાની કિતાબ કામીલુઝ ઝિયારતમાં સનદ સાથે ઇમામ સાદિક અ.સ. ઇમામ હુસૈન અ.સ. ઉપર રડવાની ફઝીલતની એક લાંબી હદીસનું વર્ણન કરે છે “કોઈ આંખ કે કોઈ આંસુ અદ્વાહની નઝરમાં તે આંખથી વધારે પસંદ કરવા લાયક નથી, જે ઇમામ હુસૈન અ.સ. ઉપર રડે અને આંસુ વહાવે અને કોઈ રોવાવાળો ઇમામ હુસૈન અ.સ. માટે નથી રડતો, બલ્કે તેણે જનાબે ફાતેમા ઝહેરા સ.અ. ને એક ભેટ આપી. અને તેમના વિલાપમાં (ગમમાં) તેમની મદદ કરી અને રસુલે ખુદા સ.અ.વ. ને એક ભેટ આપી અને મારા હકકને અદા કર્યો કયામતના દિવસે દરેકને રોતી આંખો સાથે ઉભા કરવામાં આવશે, સિવાય તેને કે જેઓ મારા મઝલુમ દાદા ઇમામ હુસૈન અ.સ. પર રડતા હતા. કેમકે જે તેમના પર રડ્યા હશે તેમની આંખો ચમકતી હશે. તેમને ખુશ ખબરી આપવામાં આવશે અને તેમના ચહેરા પરથી ખુશી ટપકતી હશે. તમામ સર્જનો તેમના પરિણામ બાબત ભયમાં હશે, સિવાય તેઓ કે જેઓ ઇમામે મઝલુમ અ.સ. ઉપર રડવાવાળા હશે. તેઓ સંપૂર્ણ સલામતીમાં હશે. બધા લોકો મહેશરના મેદાનમાં ભેગા થશે. જ્યારે આ લોકો અર્શની નીચે છાયામાં ઇમામ હુસૈન અ.સ. સાથે વાતો કરતા હશે. તે લોકો હિસાબના દિવસની કડકાઈથી ડરશે નહીં. તેઓને જન્મતમાં દાખલ થવાનું કહેવામાં આવશે. પરંતુ તેઓ તેમ નહીં કરે, તેઓ જન્મ કરતા ઇમામ હુસૈન અ.સ. નો સહવાસ વધુ પસંદ કરશે. જન્મતની હુરો તેઓને સંદેશો મોકલતી હશે કે તેણીઓ આ લોકોની રાહ જોઈ રહી છે. તેમ છતાં, તેઓ ઇમામ હુસૈન અ.સ.ની વાતચીતથી એટલા પ્રસન્ન હશે કે હુરો તરફ ધ્યાન નહીં આપે. (કામેલુઝ ઝિયારત ભાગ-૨૬, પે. ૮૧)

ઉપર દર્શાવેલ વાક્યો ‘મારા હકકને અદા કર્યો’ સુચવે છે કે ઇમામ હુસૈન અ.સ. ઉપર રડવું તે એક એવું કાર્ય છે, કે જે ઇમામે ઝમાના અ.સ. અને બીજા પવિત્ર ઇમામો અ.સ. ના હકકને અદા કરવાનું કારણ બને છે.

(૨૩) આપણી ઇમામ અ.પ્રત્યે ની ફરજ: ઇમામના વિયોગના દુઃખમાં શોકમગ્ન બનવું.

ઇમામે સાદિક અ.સ. એક લાંબી હદીસમાં ફરમાવે છે, કે : દુનિયામાં એક પણ આંખ જે અમારી મુસીબતો પર દુઃખી થશે તો તેઓ આખેરતમાં અમને હવ્ઝે કૌસર સિવાય બીજી કોઈ જગ્યાએ નહીં મળે. (બેહારુલ અન્વાર ભાગ ૮ પા.૨૨ હદીસ નં.૧૭) અન્ય હદીસમાં ઇમામ અ. ફરમાવે છે કે : જો કોઈ માણસનું દિલ આ દુનિયા માં અમારા પર થતાં ઝુલ્મો બદલ દુઃખી થાય તો તેનો દરેક શ્વાસ ‘તસ્બીહ’નો સવાબ રાખે છે. (ઉસુલે કાફી હદીસ નં.૩ પાના નં.૩૨૦)

તસ્બીહનો સવાબ કેટલો? હ.અલી અ.ની હદીસ પ્રમાણે તસ્બીહનો સવાબ એ છે કે “જ્યારે ઇન્સાન ‘સુબ્હાનદાહ’ કહે છે ત્યારે તમામ ફરિશ્તાઓ તેના પર રહેમત (પ્રસંશા) નાઝિલ કરે છે. (તવહીદે સદુક ભાગ ૧ પાના નં.૩૧૨) બીજી એક હદીસમાં ઇમામે સાદિક અ. ફરમાવે છે કે : આખર

ઝમાનામાં લોકો (અમારા કાએમ - ઇમામે ઝમાના અ. વિશે) કહશે કે તેઓ ઇન્તકાલ કરી ગયા છે. કેટલાંક કહેશે કે તેઓ કોઈ ખીલામાં ગાએબ થઈ ગયા છે. પરંતુ મોમિનો તેઓની જુદાઈમાં રડી ઉઠશે.(ગયબતે નોમાની આખર ઝમાના વિશેના પ્રકરણમાં પાના નં.૭૭)

ઇમામ મુસા કાઝીમ (અ.) ની હદીસ મૂજબ (ગયબતના) આખર ઝમાનામાં જ્યારે કાએમ (અ.) નું નામ લેવામાં આવશે ત્યારે શિયાઓની આંખો આંસુઓથી ભરાઈ જશે. એવા શિયાઓ કયામતમાં અમારી સાથે હશે.તેઓ અમારાથી ખુશ હશે અને અમે તેમનાથી રાજી હોઈશું.

(૨૪) આપણી ત્રીજી જવાબદારી : ઇન્તેઝાર

ઇન્તેઝાર કોઈને પણ ચાહવાનું પરિણામ એ હોય છે, કે તેની ગેરહાજરીમાં તેમને યાદ કરવામાં આવે અને આતુરતાપૂર્વક તેમની રાહ જોવામાં આવે.

આ વાતને એક દાખલા થકી સમજાવે. જ્યારે કોઈ સંતાનોના પિતા પોતાના વતનથી દુર કોઈ ગામમાં નોકરી કરતા હોય અને તે જ્યારે તેના બાળકો સાથે ફોન પર વાત કરે ત્યારે સ્વાભાવિક રીતે જ પહેલો સવાલ એ હોય છે કે : “પપ્પા,તમે ઘરે ક્યારે આવશો? ”આવો સવાલ પુછવાનું બાળકને શીખવવામાં આવતું નથી.પરંતુ આ આંતરસ્ફુરણા અને બાળકના પિતા પ્રત્યેની કુદરતી મોહબ્બતના કારણે પુછવામાં આવતો હોય છે. આટલુંજ નહીં,બાળક પોતાના પિતાને સતત યાદ કરતા રહે છે તેમજ તેમના મિત્રો સાથે રમતાં રમતાં એવું કહેતા સાંભળવા મળે છે કે : મારા પિતાએ કહ્યું છે કે : તેઓ ટુંક સમયમાંજ આવનાર છે. આપણો ઇમામે ઝમાના અ. પ્રત્યેનો પ્રેમ પણ નાના બાળકોનો તેના પિતા પ્રત્યેના પ્રેમની જેમ સ્વભાવિક, શુદ્ધ અને કુદરતી હોય તો કેટલું સારૂ થાય!? બેશક ઇમામ (અ) નો ઇન્તેઝાર કરવો ઇમામ પ્રત્યેની મોહબ્બતની નિશાની છે. જે વિશે ઇમામ સાદિક (અ.) ફરમાવે છે. “ઇમામના ઝહુર માટે સવાર અને સાંજ ઇન્તેઝાર કરો.”એક શાયરે બહુજ સુંદર શબ્દોમાં ઇમામ અ.ના ઇન્તેઝારની વાત ને આ રીતે રજુ કરી છે:- અદ્દાહ ગવાહ છે, કે હું આપને યાદ કરતો નથી પરંતુ હું આપને યાદ કઈ રીતે કરું ! જ્યારે કે હું આપને ભુલ્યો જ નથી ! (મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ-૨ પાના નં.૩૦૮)

બેશક ઇન્તેઝારનો સાચો અર્થ એ છે કે આપણા દિલોમાંથી આપણા ઇમામ અ. ની યાદ કદી ભુલાવી ન જોઈએ. આપણામાંથી જે કોઈ સાફ દિલ, ખુલુસ નિચ્ચત અને મોહબ્બતની લાગણી સાથે ઇમામે ઝમાના અ. ના ઝહુરનો ઇન્તેઝાર કરતા હોય તો તેઓ એક ખાસ સ્થાન અને મહત્વ ધરાવે છે જે વાત નીચે મુજબની હદીસોથી સ્પષ્ટ થાય છે. (૧) ઇમામે જફર સાદિક અ.સ. ફરમાવે છે કે : જે કોઈ આ દુનિયામાંથી કાએમ અ.ના ઇન્તેઝાર (કરતા હોવાની) હાલતમાં વિદાય લેય તો તે જાણેકે અમારા સાથે અમારા તંબુમાં હતો. (કમાલુદ્દીન ભાગ ૨ પા.૬૪૪ હદીસ નં.૧.મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પા.૨૦૬ પર્શિયન આવૃત્તિ).

(૨) બીજી હદીસમાં ઇમામે સાદિક અ.ફરમાવે છે કે જે કોઈ અમારી હુકુમતનો ઇન્તેઝાર કરે, તો તે અદ્દાહ (સુબ્હાનહુ વ તઆલા) ની રાહમાં પોતાના લોહીથી નહાવા સમાન છે (કમાલુદ્દીન ભાગ ૨ પા.૬૪૫,હદીસ નં.૬ અને મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પાના ૨ નં.૨૦૭ પર્શિયન આવૃત્તિ)

(૩) અન્ય હદીસમાં ઇન્તેઝારના કામના મહત્વ પર ભાર આપીને ઇમામે સાદિક અ. એ ફરમાવ્યું કે : એ શિયાઓ ખુશનસીબ છે,કે જેઓ ગયબતના ઝમાનામાં તેમના ઇમામ અ.નો ઇન્તેઝાર કરે. તેવા લોકો અદ્દાહના દોસ્ત છે. તેવા લોકોને ડર નહીં હોય અને ન તો તેઓ દુઃખી થશે.(કમાલુદ્દીન

ભાગ ૨ પા.૩૫૭, હદીસ નં.૫૪ અને મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પાના ૨ નં.૨૦૭ પર્શિયન આવૃત્તિ).

(૪) મુઝફ્ફર ઇબ્ને ઉમર કહે છે : એક વખત મેં ઇમામ જફર સાદિક અ.ની હાજરીમાં હઝરત કાએમ અ.ને યાદ કર્યા તેમજ એવા લોકોને યાદ કર્યા કે જેઓ ઇમામ અ.નો ઇન્તેઝાર કરતા કરતા દુનિયાથી વિદાય થઈ ગયા હતા. ત્યારે ઇમામે સાદિક અ. એ જવાબ આપ્યો કે : જ્યારે ઇમામે ઝમાના અ. ઝહુર ફરમાવશે ત્યારે ઇમામ અ.સ. એવા લોકોની કબ્રની પાસે જશે અને તેઓને તેમના નામ લઈને સંબોધન કરશે અને ફરમાવશે કે તમારા ઇમામે ઝહુર કર્યો છે. જો તમે ઇચ્છો તો આવો અને તેમની સાથે જોડાઈ જાવ. (ઐબતે શૈખ તુસી પાના નં.૨૭૬ અને મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પાના ૨ નં.૭ પર્શિયન આવૃત્તિ).

(૫) હ.અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ. એ ફરમાવ્યું “જે લોકો આ દુનિયામાં અમારા હુકમોનું પાલન કરશે તેઓ આખેરતમાં અમારી સાથે ઉચ્ચ દરજ્જા પર હશે, અને જે લોકો અમારી હુકમતનો ઇન્તેઝાર કરે છે. તેઓ એવા છે કે તેઓએ જાણે કે અદ્દાહ (તઆલા) ની રાહમાં દરિયામાં ડુબકી લગાવી હોય. (બેહારૂલ અન્વાર ભાગ-૫૫ પાના નં.૧૨૩ હદીસ નં.૭ મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પાના ૨ નં.૨૧૦ પર્શિયન આવૃત્તિ)

(૬) ઇમામે જફર સાદિક અ. એ ફરમાવ્યું “જે કોઈ પોતાના ઝમાનાના ઇમામનો ઇન્તેઝાર કરતા કરતા મૃત્યુ પામે તે ઇમામ અ.સ. ના તંબુમાં તેઓ સાથે હાજર હોય તેવા લોકો સમાન છે.” ત્યાર પછી ઇમામ થોડીવાર રોકાઈ ગયા અને ફરમાવ્યું “ના, તેવા લોકોનો દરજ્જો ઇમામની સાથે રહીને ઇમામ અ.સ.ના દુશ્મનો સામે તલવારથી લડનાર જેવો છે.” ત્યાર પછી થોડીવાર અટકીને ઇમામે આગળ ફરમાવ્યું “ના, તેવા લોકોનો દરજ્જો પયગંબરે ઇસ્લામ (સ.અ.વ.) સાથે રહી લડાઈમાં શહીદ થનાર જેવો છે” (બેહારૂલ અન્વાર ભાગ -૫૬ પાના નં.૧૨૬ હદીસ નં.૧૮)

(૭) ઇમામ મોહંમદ બાકિર અ.સ. એ ફરમાવ્યું “ઇમામ અ.નો ઇન્તેઝાર કરવાની હાલતમાં આ દુનિયાથી વિદાય લેનાર માટે નુકશાન નથી કેમકે તે એવા સૈનિકોની જેમ મૃત્યુ પામે છે, જે હ.કાએમ અ.સ.ની સાથે તેઓના તંબુમાં હાજર હોય” (ઉસુલે કાફી ભાગ ૧ પાના નં.૩૭૬ હદીસ નં.૧ અને મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પાના નં.૨૧૩ પર્શિયન આવૃત્તિ)

(૮) ઇમામ મોહંમદ બાકીર (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું “હ.કાએમ અ.સ.ના ઝહુરનો ઇન્તેઝાર કરવાનો સવાબ તેના જેવો છે કે કોઈ દિવસના સમયમાં રોઝા રાખે અને રાત ઇબાદતમાં વિતાવે” (ઉસુલે કાફી ભાગ ૨ પાના નં.૨૨૨ હદીસ નં.૪ અને મીકીયાલુલ મકારીમ ભાગ ૨ પાના નં.૨૧૩ પર્શિયન આવૃત્તિ) વ્હાલા વાંચકો, પવિત્ર ઇમામોની ઉપરોક્ત હદીસો આપણને ઇમામ અ.સ.ના ઇન્તેઝારનું મહત્વ અને મૂલ્ય સ્પષ્ટ કરવા માટે પૂરતી છે. આ બધી હદીસો આપણને ઇમામ અ.સ. પ્રત્યેની મોહબ્બતમાં વધારો કરવા માટે અને ઇમામ અ. ના ઝહુરનો ઇન્તેઝાર કરવા માટેના પ્રયત્નો માટે જાગૃત કરવા પ્રોત્સાહીત કરે છે.

આ વિષયમાં આગળ વધતા આપણે આપણા હૃદયના ઉંડાણમાંથી એ સવાલનો જવાબ મેળવીએ કે “શું આપણે ઇમામ અ.ના ઝહુર થવા વિશે ભય અનુભવીએ છીએ?” સ્વાભાવિક રીતે એક માણસ એવીજ વ્યક્તિનો ઇન્તેઝાર કરે છે જેનાથી તેને કોઈ દહેશત કે ઘાસ્તી ન હોય તેમજ એવીજ વ્યક્તિનો ઇન્તેઝાર કરવામાં આવે છે જેનો પોતાની પર કોઈ હક કે દાવો ન હોય. દા.ત. એક ચોર કદી પછા પોલીસનો ઇન્તેઝાર કરતો નથી કે એક શરાબી મસ્જીદના મૌલાના પોતાની સામે આવે તેવી પ્રતીક્ષા કદી કરતો નથી. આપણે સાચા અર્થમાં ઇન્તેઝાર કરનાર ત્યારે જ ગણાશું, જ્યારે ઐબતના ઝમાનામાં ગુનાહોથી દૂર રહેવાના ગંભીરતાપૂર્વક પ્રયત્ન કરીશું.

સાથોસાથ ઇમામને હંમેશા હૃદયપૂર્વક ચાહતા રહીશું.અહીં અમે એક વિદ્વાન માણસે સામાજિક વ્યવહાર કે દંભ વિશે કરેલી વાતને પ્રસ્તુત કરીએ છીએ. દા.ત. સમાજના અમુક વાલીઓની એવી ફરિયાદ હોય છે, કે “અમે શું કરીએ? અમારા બાળકો એટલા બધા જીદી કે હઠીલા છે કે અમારી વાત માનતા નથી. તેથી અમારે ફરજિયાત ટેલીવીઝન જોવું પડે છે.”એ લોકો બાળકોથી તો ડરે છે પરંતુ ગુનાહ કરવામાં અદ્વાહ અને તેના ઇમામથી ડરતા નથી.આપણે અદ્વાહ તઆલા પાસે કુરઆને મજીદની નીચેની આયત આપણા દિલોમાં હંમેશા રહે તે માટે દુઆ કરીએ “શું તમે નથી જાણતા કે અદ્વાહ તમને જુએ છે ?”

(૨૫) ઇમામે અસ્ર (અ.સ) ના શિયાઓ સાથે દોસ્તી કરવી અને મદદ રૂપ થવું.

(૧) હ. ઇમામ અલી રેઝા (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું : “જો કોઈ જરૂરતમંદ શિયાને મદદ કરે (તેના પર અહેસાન કરે તેની સાથે સંબંધો જાળવે) તો તે અમને મદદ કરવા તથા અમારી સાથે સંબંધો જાળવવા સમાન છે.”(કામિલુઝ ઝિયારત : પાના નં.૩૧૯).

(૨) હ.ઇમામ મુસા કાઝીમ (અ.સ.)ફરમાવે છે : “જો કોઈ શિયા તમારી પાસે તેની હાજત લઈને આવે તો એમ સમજો કે અદ્વાહે તમારા પર દયા કરી છે. અને તમારા માટે તેની રહેમતના દરવાજા ખોલી નાખ્યા છે. બેશક જો તે જરૂરતમંદની મદદ કરે તો તે પોતાને (તેના કાર્ય થકી) અમારી નઝદીક કરશે. આ કામ સાચે જ અદ્વાહની વિલાયત મેળવવા સમાન છે.” (બેહારુલ અનવાર : ભાગ-૭૪ પાના નં.૪૧૩)

(૩) ઇમામ જઅફરે સાદિક (અ.સ.) એક હદીસમાં ફરમાવે છે કે ખુદાની કસમ,જો કોઈ અમારા શિયાઓમાંથી ફક્ત એક માણસને ખુશ કરે તો તે અમને ખુશ કરવા સમાન છે. ત્યારે પછી ઇમામ આગળ ફરમાવ્યું : ના,તે પયગમ્બર (સ.અ.વ.) અને અદ્વાહને ખુશ કરવા સમાન છે.

(૪) ઇમામ મુસા ઇબ્ને જઅફર સાદિક (અ.સ) એક હદીસમાં ફરમાવે છે.: “જો કોઈ અમારા એક શિયાની હાજત પુરી કરે તો તે અમો અહેલેબૈત (અ.સ) ની હાજત પુરી કરવા સમાન છે”.

(૫) પવિત્ર પયગમ્બર (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું : “જો કોઈ માણસ પોતાના મોમીન ભાઈની મદદનો પ્રયત્ન અદ્વાહની ખુશી માટે અને આખેરતની ભલાઈ માટે કરે તો તે એક હજાર વર્ષ સુધી એક પણ ગુનાહ કર્યા સિવાય અને આંખનો પલકારો માર્યા વગર અદ્વાહની મદદ કરવા સમાન છે. (કમાલુદ્દીન : પાના નં.૫૪૧)

ઉપરોક્ત હદીસોથી એ વાત સ્પષ્ટ થાય છે. કે હ.અલી (અ.સ.) ના શિયાઓને ઇમામની ગૈબતના ઝમાનામાં મદદ કરવી,તેમની હાજતોને પુરી કરવાનો બદલો પવિત્ર ઇમામોને મદદ કરવાના બદલા સમાન છે.

બેશક જો કોઈ બાળકને તેના મા બાપની ગેરહાજરીમાં મદદ કરવામાં આવે તો તે બાળકના મા બાપ જ્યારે પાછા ફરે ત્યારે તેના બાળકને કરવામાં આવેલી મદદને પોતાના પર કરવામાં આવેલા અહેસાન સમાન ગણે છે.

ઇમામ હસન અસ્કરી (અ.સ.) ની હદીસ અત્રે પ્રસ્તુત કરવામાં આવે છે,જે તમામ વાતોનો સાર એ છે કે ગૈબતે ઇમામ (અ.સ.)ના ઝમાનામાં કોઈ જાહિલને મઝહબની વાત શીખવવી એ-એહેલેબૈત (અ.સ.)ના બાળકના માથા

પર પ્રેમથી હાથ ફેરવ્યા સમાન છે. (ઇમામ અ.ની ગૈબતના જમાનામાં શિયાઓ યતીમ/અનાથ છે.) આ કાર્યનો બદલોએ છે કે બાળકના માથા ઉપર હાથ ફેરવતી વખતે તે બાળકના માથાના જેટલા વાળ ઉપર હાથ ફેરવે તેટલી સંખ્યા પ્રમાણે તેના ગુનાહો માફ કરી દેવામાં આવશે.

બેહાઝલ અનવારના બીજા ભાગમાંથી મિરઝા મોહમ્દ બાકીર ફકીહે ઇમામ (અ.) ની એક હદીસ નોંધી છે.તેનો સાર આ પ્રમાણે છે. એક અજ્ઞાન માણસને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) વિશેનું માર્ગદર્શન આપવું તે ૧૦૦ વર્ષની સાચી અને કબુલ થયેલી ઇબાદત કરતાં વધારે સાફ કામ છે. અલ્લાહની નજરોમાં એવો માણસ (એટલે કે લોકોને ઇમામ પ્રત્યે માર્ગદર્શન આપનાર માણસ) ની હાજરી ૭૦ મોમીનો કરતા વધારે સારી છે. ઉપરોક્ત હદીસથી આપણે નીચે મુજબના વાતના તારણ ઉપર આવી શકીએ.

(૧) શક્ય હોય ત્યાં સુધી આપણી શક્તિ અને ક્ષમતા મુજબ એહેલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના શિયાઓની મુશ્કેલીઓનું નિવારણ કરવાની અને તેમને મદદ કરવાની પુરી કોશિશો કરવી જોઈએ.અલ્લાહ તઆલા અને અઇમ્મા (અ.મુ.સ) ખાસ કરીને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.)ની ખુશી મેળવવાનો આ સૌથી સારો રસ્તો છે.

(૨) શિયાઓને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) પ્રત્યેની મોહબ્બતનું માર્ગદર્શન આપવું એ પણ શિયાઓને મદદ કરવાનો એક રસ્તો છે. સ્વાભાવિક રીતે માર્ગદર્શન આપવાના આ કામમાં આપણા બાળકો,કુટુંબીજનો સગાઓ અને મિત્રોનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે.(૩) ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની મોહબ્બત તરફ માર્ગદર્શન આપવું એ એકસો વર્ષની સહીહ અને કબુલ થયેલી ઇબાદત સમાન છે- જે કોઈ આ કામ કરે છે તે અલ્લાહની નજરોમાં સિત્તેર મોમીનો કરતા ઉચ્ચતા ધરાવે છે.

(૪) આપણી બેઠકો (મજલીસ,મીટીંગ વગેરે) ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની યાદથી ખાલી ન હોવી જોઈએ.

(૫) સૈયદ ઇબ્ને તાઉસ અ.ર. તેમની કિતાબ ‘ઇકબાલ’ ના ભાગ-૧, પાના નં.૪૫૭ઉપર સુરએ અસ્રની તફસીરમાં સુરાની છેલ્લી આયત ‘વ-તવા-સવ-બિલ-હકકે-વ-તવા-સવ-બિરસબ્ર’ ના અર્થમાં ફરમાવે છે કે આપણા ઉપર ઇમામે ઝમાના (અ.સ.)ના જે હકકો છે,તેની યાદી એક બીજાને દેવરાવવી જોઈએ.

(૨૬) ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની ખુશી માટે ખર્ચ કરવો.

(૧) ઇમામે જાફરે સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે કોઈ મોમિન સાચા દિલથી એક દીરહમ ઇમામ (અ.સ.) ની રાહમાં ખર્ચ કરે,તેના કરતા વધુ પસંદ કરવા લાયક બીજો કોઈ અમલ અલ્લાહની નજરોમાં નથી.કયામતના દિવસે અલ્લાહ તઆલાએ દીરહમને સાક્ષી બનાવશે. ત્યાર પછી ઇમામ (અ.સ.)એ સુરએ બકરહની આયત નં.૨૪૫ ની તિલાવત કરી. “છે કોઈ એવો જે અલ્લાહને કર્ઝે હસના આપે કે જેથી અલ્લાહ તેને અસંખ્ય ગણુ વધારી આપે; અને અલ્લાહ જ રોજી તંગ કરે છે અને વિશાળ કરે છે,અને તેની જ તરફ તમારું પાછું ફરવું થશે.” (સુરએ બકરહ : આ.૨૪૫) (ઉસુલે કાફી ભાગ-૨ પાના નં.૧૫૬ હદીસ નં.૨૮)

(૨) ઇમામ જાફર સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે ઇમામ (અ.સ.) ની રાહમાં એક દીરહમ ખર્ચ કરવો એ તમામ મોમીનો માટે ૨૦ લાખ (બે મિલિયન) દીરહમ ખર્ચ કરવા બહેતર છે.(ઉસુલે કાફી,ભાગ-૨ પાના નં.૧૫૬ હદીસ નં.૨૮)

(૩) ‘મન લા યહઝૂલ ફકીહ’ નામની કિતાબમાં ઇમામે સુ.બકરહની આયત નં.૨૪૫ સમજાવતા ફરમાવ્યું કે : ઇમામ (અ.સ.) ની રાહમાં એક દીરહમ દસ લાખ દીરહમ ખર્ચ કરવા કરતા

બહેતર છે. આં હઝરત (સ.અ.વ) એ આગળ ફરમાવ્યું : હજજ માટે એક દીરહમ ખર્ચ કરવો એ બીજા કામોમાં દસ લાખ દીરહમ ખર્ચ કરવા કરતાં બહેતર છે. અને એકે એક દીરહમ જે ઇમામ (અ.સ.) ને પહોંચે તે હજ માટે ખર્ચવામાં આવેલા દસ લાખ દીરહમ કરતાં બહેતર છે. (ઉસુલે કાફી ભાગ-૨, પાના નં.૨૬૦ હદીસ નં.૩૧)

(જ) આયતુલ્લાહ સૈયદ મોહમ્મદ તકી મુસવી ઇસ્ફહાની ‘મીકીયાલુલ મકારીમ’ નામની કિતાબની ફારસી આવૃત્તિના બીજા ભાગના પાના નં.૩૫૭ ઉપર લખે છે કે : ગયબતના ઝમાનામાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની રાહમાં ખર્ચ કરવાનો અર્થ એ છે કે એવા કામોમાં ખર્ચ કરવો કે જે ઇમામ (અ.સ.) ની ખુશી, તાબેદારી અને મોહબ્બતનું કારણ હોય. (ખાસ કરીને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) વિશેની કિતાબો પ્રકાશીત કરવી) અથવા એવા કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવું જેમાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ને યાદ કરવામાં આવતા હોય. તમામ નેક કામોમાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ને અગ્રતા આપવી.

સૈયદ ઇબ્ને તાઉસ તેમની કિતાબ કશફુલ મોહજહના પાના નં.૧૫૧/૧૫૨ પર તેમના ફરઝંદને વસીયત કરતા સલાહ આપે છે કે હંમેશા તમારા કામોમાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ને અગ્રતા આપો. તમે જ્યારે નમાઝે હાજત પડો કે સદકો આપો ત્યારે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની ખુશનુદી માટે અને સલામતી માટે નમાઝ પડો અને તેઓ (અ.સ.) વતી સદકો પણ આપો. ટુંકમાં તમારા દરેક નેક કામોમાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ને યાદ કરીને તેમના વતી નેક કાર્ય કરો. એ વાતમાં શંકા નથી કે તમારા આ કામથી તમારા પર ઇમામ અ.સ. ની ખાસ નઝરે ઇનાયત રહેશે. એક માણસને ઇમામે સાદિક (અ.સ.) ને પુછ્યું કે : જો કોઈ માણસ બીજા કોઈ માણસ વતી હજ બજાવી લાવે તો તેનો બદલો શું મળશે? ઇમામે (અ.સ.) જવાબ આપ્યો કે તેને દસ હજજ સમાન બદલો મળશે. ઇતિહાસ એ હકીકત સાક્ષી આપે છે કે ઇમામ (અ.સ.) પાસે જ્યારે પણ કોઈ એ મદદ માગી ત્યારે ઇમામે (અ.સ.) તેની અપેક્ષા કરતાં ઓછું ક્યારેય પણ આપ્યું ન હતું. (ફુરુએ કાફી, ભાગ -૪, પાના નં.૩૧૨ હદીસ નં.૨)

સૈયદ ઇબ્ને તાઉસની ઉપર જણાવલી વસીયત એ વાતની સાબિતી આપે છે કે આપણે આપણા તમામ નેક કાર્યોમાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ને અગ્રતા આપવી જોઈએ. આમ કરવાથી ઇમામ (અ.સ.) ની ખુશી મેળવી શકાશે. એટલું જ નહીં પરંતુ આપણા કામો કબુલીયતના દરજ્જે પહોંચશે અને મહાન સવાબ મળવાને પાત્ર બનશે.

(૨૭) ઇમામ (અ.સ.) ને દિલથી યાદવા અને કલામ થકી ઇમામ (અ.સ.) ની મદદ કરવી

એહલેબૈત (અ.સ.) પર આપણી જાન કુરબાન થાય કે જેઓએ આપણને જન્મતનો આસાન રસ્તો બતાવ્યો છે. આ વિષયના પણ અનેક પાસાઓ છે. જેમાંથી આ નાનકડી પુસ્તિકામાં વધુમાં વધુ પાસાઓ આવરી લેવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવશે.

એહલેબૈત (અ.સ.) ના દુશ્મનોથી દૂર રહેવું.

(૧) પયગમ્બર (સ.અ.વ.) એ હઝરત અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) ને ફરમાવ્યું કે : “અય અલી, તમે મારા પછી તમામ મોમીનોના મૌલા છો, તમો તમામ મખ્લુક પર અદ્લાહની હુજાત છો. બેશક જે લોકો તમારી વિલાયતને કબુલ કરશે તેઓ માટે જન્મત છે અને જે લોકો તમારી વિલાયતનો ઇન્કાર કરશે તેમના માટે જહન્નમ વાજીબ છે.” (૨) “અય અલી એ ઝાતની કસમ કે જેણે મને પયગમ્બર બનાવીને મોકલ્યો છે કે જો કોઈ એક હજાર વર્ષ સુધી અદ્લાહની ઇબાદત કરે તો પણ તેનો

અમલ ત્યાં સુધી કબુલ કરવામાં નહીં આવે કે જ્યાં સુધી તે તમારી તથા તમારા એહેલેબૈત(અ.સ.)ની વિલાયતનો સ્વીકાર ન કરે અને તમારા દુશ્મનોથી દૂરી ઇખ્તેયાર ન કરે. અય અલી, આ હદીસ જીબ્રિલ મારી પાસે વહીરૂપે લાવ્યા. હવે તમે જે લોકોને પસંદ કરો તેને સ્વીકારો અને જે લોકો ન ચાહતા હો તેને દૂર કરો.(રસુલ સ.અ.વ.)

(૩) ઇમામ જાફર સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે : જે કોઈને અમારા શુત્રુઓના કુફ વિશે અને અમારી ઉપર ઝુલ્મ કરનારાઓ વિશે શંકા હોય તો તેવા લોકો પોતે જ ‘કાફીર’ છે. (વસાએલુશ્શીયા, ભાગ-૧૮ પા.૫૬૧)

(૪) આ વિષય પરની એક હદીસમાં ઇમામ મોહમ્મદ બાકીર (અ.સ.) તેમાના શિયાઓને હુકમ આપતા ફરમાવે છે કે : તમારી વાજીબ નમાઝો પુરી થવા પછી તમારી જગ્યાઓથી બની ઉમર્યા પર લાનત કરવા પહેલા હટશો નહીં (શૈખ તુસી ફૂત તેહઝીબુલ ઇમામ ભાગ-૨ પા.૧૦૯ હદીસ નં.૧૦૯)

(૫) ઇમામ હસન અસ્કરી (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું : અમારા દુશ્મનો પર લાનત કરનારા લોકોનો અવાજ ફરીશ્તાઓ આસમાન પર લઈ જાય છે. ત્યાર પછી તે ફરીશ્તાઓ પણ અમારા દુશ્મનો પર લાનત મોકલે છે. પછી એ ફરીશ્તાઓ એ માણસના વખાણ કરે છે અને તેના માટે ઇસ્તગફાર કરીને તેના માટે અદ્દાહની રહમતની દુઆ માંગે છે. ફરીશ્તાઓ અદ્દાહ પાસે એ માણસ ઉપર રહમત મોકલવવાની દુઆ કરતા કહે છે. કે : આ બંદા એ તારી હુજજતની મદદ કરવા માટે તેનાથી બનતા પ્રયત્નો કર્યા છે. જો તે આનાથી વધારે કંઈ કરી શકતો હોય તો તે પણ કરત. તે વખતે અદ્દાહ તઆલા ફરમાવે છે કે : અય ફરીશ્તાઓ ! મેં આ માણસ માટે તમારી દુઆઓને કબુલ કરી છે. મારી નેઅમતો અને રહેમતો તેના પર નાઝીલ કરી છે. અને હું તેને મારા મુત્તકી અને મહાન બંદાઓમાં શામીલ કરી દઈશ.(બેહારુલ અનવાર : ભાગ: ૫૦ પા.૩૧૭)

(૬) જનાબ અબુ હમ્ઝા શેમાલી ચોથા, પાંચમાં અને છઠ્ઠા ઇમામ (અ.સ.) ના ઝમાનામાં ઇમામ (અ.સ.) ના સહાબી હતા. ઇ.ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.) ને એમ ફરમાવતા સાંભળ્યું કે જે કોઈ દિવસમાં એક વખત ‘જીબ્ત અને તાગુત’ પર લાનત કરે તો અદ્દાહ તઆલા તેના માટે ૭૦,૦૦,૦૦૦ (સિત્તેર લાખ) નેકીઓ લખે છે. અને તેના ૭૦,૦૦,૦૦૦ (સિત્તેર લાખ) ગુનાહ માફ કરે છે તેમજ તેના દરજ્જા ૭૦,૦૦૦૦૦ ગણા વધારી દે છે. જો તે રાતના સમયે એક વખત લાનત કરે તો પણ તેના માટે ઉપર મુજબનો બદલો લખવામાં આવશે. અબુ હમ્ઝા શેમાલી કહે છે કે ઇમામે ઝયનુલ આબેદીન (અ.સ.) ની શહાદત પછી, મેં ઇમામ મોહમ્મદ બાકીર (અ.સ.) ની ખિદમતમાં ઉપરની હદીસ રજુ કરીને એ હદીસની છણાવટ કરવાની વિનંતી કરી. ત્યારે ઇમામ મોહમ્મદ બાકીર (અ.સ.) એ મારી પાસેથી આ હદીસ સાંભળીને ફરમાવ્યું કે : તમે ઇચ્છો છો હું આ બદલામાં વધારો કહું? તો સાંભળો તમે કોઈ તે (જીબ્ત અને તાગુત)ની ઉપર સવારના સમયે લાનત કરો તો તેના એ દિવસના ગુનાહોને લખવામાં નહીં આવે અને જો તે સાંજના સમયે લાનત કરશે તો તેના રાતના સમયના ગુનાહ નોંધવામાં નહીં આવે. અબુ હમ્ઝા શેમાલી કહે છે કે : ઇમામ મોહમ્મદ બાકીર (અ.સ.)ની શહાદત પછી હું ઇમામ જાફર સાદિક (અ.સ.)ની ખિદમતમાં રજુ થયો અને મારા માટે આ હદીસનું વિવરણ કરી આપવાની વિનંતી કરી. ત્યારે છઠ્ઠા ઇમામ અ.એ સવાબમાં વધારો કરતા ફરમાવ્યું: બેશક અદ્દાહ તઆલા ખુબ જ ઉદાર છે. અને મહાન ખૂબજ મોટો બદલો આપનારો છે. (શેફાએ સુદુર ભાગ-૨ પા.૩૭૯)

ઉપરોક્ત હદીસમાંથી નીચે મુજબના અગત્યના તારણો નોંધવા જેવા છે.

(૧) મોટા ભાગના શિયાઓ ‘જીબ્ત અને તાગૂત’ થી પરિચિત છે. તથા આ શબ્દોથી ઓળખાતી વ્યક્તિઓને જાણે છે. જે લોકો આ શબ્દથી પરિચિત ન હોય તેઓએ આલિમોનો સંપર્ક કરવો જોઈએ.

(૨) ઉપરની હદીસમાં ગુનાહો માફ થવાની જે વાત દર્શાવવામાં આવી છે તે એવા ગુનાહોની વાત છે કે જે ભૂલથી થયા હોય અથવા બળજબરીપૂર્વક કરાવવામાં આવ્યા હોય. આપણામાંથી કોઈએ એમ માની લેવું ન જોઈએ કે ‘જીબ્ત અને તાગૂત’ પરની લાનત દિવસ અને સાંજના સમયે મનફાવે તેવા ગુનાહો કરવાની પરવાનગી આપે છે. અને તે ગુનાહોની કોઈ સજા આપવામાં નહીં આવે, તેવું પણ માની લેવું ન જોઈએ.

(૩) આપણા બાળકોને આપણે અદ્દાહ એક હોવા વિશેની વાત (તોહીદ)બાર ઇમામ (અ.સ.) અને ચૌદ માસુમીન (અ.સ.) વિશેની તાલીમ આપીએ છીએ.તેવી જ રીતે આપણે બાળકોને એહલેબૈત (અ.સ.)ના દુશ્મનોથી પણ વાકેફ કરવા જોઈએ. અને ત્યારે જ આપણું ઇમાન સંપૂર્ણ થશે.

(૨૮)પવિત્ર ઇમામો (અ.મુ.સ.) ની પ્રશંસામાં કલામ રચવા

(૧) ઇમામે સાદિક (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું કે જે કોઈ ઇમામ (અ.સ.)ની પ્રશંસામાં અશઆર પઢે તો અદ્દાહ તેને જન્મતમાં એક ઘર અતા કરશે. (વસાએલુશ્શીયા ભાગ -૧૦ પા.૪૩૭ હદીસ ૧)

(૨) બીજી એ હદીસમાં છઠ્ઠા ઇમામ (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું : કોઈપણ માણસ એ સમય સુધી ઇમામની પ્રશંસામાં અકીદત કલામ કહી શકતો નથી કે જ્યાં સુધી તેને (તેનાએ કાર્ય માટે) રૂહુલ કુદસની મદદ હાંસિલ ન થઈ હોય. (વસાએલુશ્શીયા ભાગ-૧૦ પાના નં.૪૬૭ હદીસ ૨)

(૩) ઇમામે રેઝા (અ.સ.)એ ફરમાવ્યું કે જે કોઈ અમારી ફઝીલતને પોતાના કલામ થકી વ્યક્ત કરે તો અદ્દાહ તેને જન્મતમાં એક મકાન અતા કરશે, જેનું કદ આ દુનિયાના કદ કરતા સાત ગણું મોટું હશે.અદ્દાહ અને તેના પયગમ્બરોની નઝદીકી ધરાવતા તમામ ફરીશ્તાઓ આ મકાનમાં તે શાયરને મળવા માટે આવશે. (વસાએલુશ્શીયા ભાગ-૭ પાના.૪૬૭ હદીસ નં.૩)

(૪) કુમૈલ ઇબ્ને ઝૈદલદી કહે છે કે : હું ઇમામ મોહમ્મદ બાકીર (અ.સ.) ની ખિદમતમાં હાજર થયો. આપે (અ.) મને સંબોધીને કહ્યું : અય કુમૈલ જો મારી પાસે આખી દુનિયાનો ખજાનો હોત તો તેમાંનો મોટો હિસ્સો હું તમને આપી દેત.આમ છતાં હું તમારી પાસે એ શબ્દો દોહરાવું છું,જે ઇમામ (અ.સ.) એ હસ્સાન ઇબ્ને સાબિતને કહ્યા હતા કે જ્યાં સુધી તમે અમારી ફઝીલતમાં કહેલા અકીદત કલામ પઢતા રહેશો રૂહુલકુદુસ તમને મદદ કરતા રહેશે. (રઉઝાએ કાફી ભાગ-૮ પા ૧૦૨)

અહીં સવાલ એ થાય કે જો કોઈ પાસે અકીદત કલામ કહેવાની આવડત કે ક્ષમતા ન હોય તો તેવા માણસે શું કરવું જોઈએ? એ સંજોગોમાં તે માણસે ઇમામ (અ.સ.) ની શાનમાં ઇમામ (અ.સ.) પ્રત્યેની મોહબ્બતના પ્રતિકરૂપે કહેવાએલા અકીદત કલામ (કાવ્યો) એકઠા કરવા જોઈએ.શાયરો એ વાત સારી રીતે સમજી શકશે તેઓ તેમના કલામ રૂહુલ કુદસની મદદ થી જ રચી શકે છે લોકોના સમૂહની વચ્ચે-મુશાયરામાં જ્યારે અકીદત કલામને દાદ આપવામાં આવે ત્યારે તેમણે એ મદદનો શુક્ર અદા કરવો જોઈએ. આ રીતે શુક્ર અદા કરવાથી તે શાયરની પ્રતિષ્ઠામાં કોઈ ઘટાડો થતો નથી. બલ્કે તેની તૌફીક અનેઅજ્રમાં વધારો થાય છે.

આ તબક્કે તમામ શાયરે એહલેબૈત (અ.સ.) બિરાદરોને વિનંતી છે કે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની શાનમાં કહેવાએલા અકીદત કલામની જે કિતાબો છે, તેને વધુમાં વધુ સંખ્યામાં પ્રસિદ્ધ કરાવી ,તેનો પ્રચાર કરવાના વધુમાં વધુ પ્રયત્નો કરવા. આપણે એ વાત સારી રીતે જાણીએ છીએ કે મઝહબના પ્રચારમાં એહલેબૈત (અ.સ.) ની ફઝીલતમાં અકીદત કલામ રચનારા શાયરોએ અગત્યનો

ભાગ ભજવ્યો છે. તેથી જ તેઓ જ તેઓ લોકોના દિલમાં ઇમામે ઝમાના(અ.સ.) પ્રત્યેની મોહબ્બત પૈદા કરવા માટે મહત્વનો ભાગ ભજવી શકે છે. (ઘીમીશિંયાઈિંફિમિશિળફળ ફ.િ.)

(૨૯) ઇમામ (અ.સ.) માટે દુઆ કરવી

“મીકીયાલુલ મકારીમ ફી ફવાએદલ દુઆ લીલ કાએમ” નામની તેમની કિતાબમાં આયતુલાહ સૈયદ તકી ઇસ્ફહાનીએ ઇમામે ઝમાના(અ.સ.) માટે દુઆ કરવાના કારણે અને તેમની થતાં ફાયદાઓનું વિગતવાર વર્ણન કરેલ છે. મીકીયાલુલ મકારીમ નામની આ મોટી કિતાબના બે ભાગ છે જેમાં લેખકે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે દુઆ શા માટે કરવી જોઈએ? તે વાતને જુદા જુદા ૧૧૦ કારણો આપીને રજુ કરી છે. અને ઇમામ (અ.સ.) માટે દુઆ કરવા જરૂરત પ્રત્યે આપણને જાગૃત કર્યા છે. તેમજ ઇમામ (અ.સ.) માટે દુઆ કરવાથી દુનિયા અને આખેરતના ૯૦ ફાયદાઓનું વર્ણન પણ કર્યું છે. ખુદ ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું છે કે : મારા ઝહુર માટે વધારે દુઆ કરો. (કમાલુદ્દીન ભાગ-૨, પા.૪૮૫ પાના.૨૮૪)

ઇમામે જઅફર સાદિક (અ.સ.) એક હદીસમાં ફરમાવે છે કે : જ્યારે બની ઇસ્રાઈલ (નામની કૌમ) ને ફીરઝોનના ઝુલ્મ અને અત્યાચારથી બચવાની અને તેમની સમસ્યાઓના નિવારણની કોઈ આશા ન રહી, ત્યારે તેઓ બધા જંગલમાં એકઠા મળ્યા અને અલ્લાહ તઆલા પાસે રૂદન તથા આજીજી કરીને મદદ માટે દુઆ કરી. આ દુઆનું પરિણામ એ આવ્યું કે : અલ્લાહ તઆલાએ (તે કૌમને મદદગાર બનનાર) હ.મુસા (અ.સ.) ની વિલાદત ૪૦૦ વર્ષ વહેલી કરી. ઇમામે (અ.સ.) આગળ ફરમાવ્યું : મારો ફરઝંદ પણ એ સમય સુધી ઝહુર નહીં ફરમાવે કે જ્યાં સુધી (આખરી ઝમાનાના) શિયાઓ તેમના માટે દુઆ નહીં કરે.

(૩૦) ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે દુઆ કરવાના કેટલાક ફાયદાઓ.

- (૧) દુઆ કરનાર તેના કાર્યોના હિસાબ વગર જન્મતમાં પ્રવેશ મેળવશે.
- (૨) તેને કયામતના દિવસની ખ્યાસથી રક્ષણ મળશે.
- (૩) તે અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા માટે ગર્વરૂપ બનશે.
- (૪) તે અલ્લાહના ગઝબથી સુરક્ષિત રહેશે.
- (૫) ફરીશ્તાઓ તેના માટે દુઆ કરશે.
- (૬) તેના માટે પવિત્ર ઇમામો (અ.સ.) દુઆ કરશે.
- (૭) ઇમામ અ. માટે તેની દુઆ કરવાના કારણે તેની પોતાની દુઆઓ કબુલ થશે.
- (૮) તે માણસ માટે ઇમામ ઝમાના (અ.સ.) ખાસ દુઆ કરશે.
- (૯) અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા તેના ઇમાનને ‘સંપૂર્ણ ઇમાન’ ગણશે.
- (૧૦) તેની ગણત્રી મહાન શહીદોમાં થશે.
- (૧૧) તે પવિત્ર ઇમામો (અ.સ.) ની શફાઅત મેળવનાર બનશે.
- (૧૨) તે ઇમામ (અ.સ.) ના સાથીદારોના સમૂહમાં શામીલ થશે.
- (૧૩) તેને પયગંબર (સ.અ.વ.) ની સાથે રહીને કુવામાં આવતી જેહાદમાં શહીદ થનાર જેટલો બદલો (સવાબ) મળશે.
- (૧૪) દુઆ કરવાની સાથે ઇમામ અ.સ. પ્રત્યેની મોહબ્બતમાં વધારો થશે.
- (૧૫) તેની આયુષ્ય લાંબી થશે.
- (૧૬) તેના ગુનાહો નેકીમાં બદલાઈ જશે.
- (૧૭) તે દુનિયાની અને લોકોના નુકશાન (ખરાબી)થી બચી શકશે.

(૧૮) તે આખરી ઝમાનાના ભ્રષ્ટાચારથી બચીને રહેશે.

(૧૯) આ દુનિયાની મુશ્કેલીઓથી તે સુરક્ષિત રહેશે.

(૨૦) તેની રોઝીમાં વધારો થશે.

(૨૧) જો તે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની હુકુમત પહેલા મુત્યુ પામશે તો તેને

(ઇમામ અ.સ.ની હુકુમત દરમ્યાન) જીવતો કરવામાં આવશે.

(૨૨) તેને જાગૃત કે સુપાની હાલતમાં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની મુલાકાત નો મોકો (તક) મળશે.

(૨૩) તેના ગુનાહોને બક્ષી દેવામાં આવશે.

(૨૪) તે હિસાબના દિવસે (ક્યામતમાં) મોમીનોની શફાઅત કરી શકશે.

(૨૫) આ દુનિયામાં તેને પોતાના મા-બાપ સાથે નેક વર્તન કરવાનો બદલો મળશે. વહાલા ભાઈઓ, અહીં ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે દુઆ કરવાના ફક્ત

અમુક ફાયદાઓ જ રજુ કરવામાં આવ્યા છે. આવા અનેક ફાયદાઓનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. આ બધા ફાયદાઓને કુરઆનની આયતો અને પવિત્ર ઇમામો (અ.સ.)ની હદીસોનું સમર્થન મળેલું છે. હકીકતમાં આપણું સદ્ નસીબ છે કે માટે દુઆ કરવાની તૌફીક મળવા અને તેમાં વધારો થવા માટે નિષ્ઠાપૂર્વક દુઆ કરવી જોઈએ. તમામ લોકોને આ તૌફીક મળતી નથી. ચાલો, આપણે અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા પાસે માઅસુમ ઇમામો (અ.) ને વસીલો બનાવીને દુઆ કરીએ કે તે આપણને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે દુઆ કરવાની તૌફીક અતા કરે. (આમીન) હવે સવાલ એ થાય કે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે દુઆ કઈ રીતે કરવી? અલબત્ત, આપણા પોતાના શબ્દોમાં પણ ઇમામ (અ.સ.) માટે દુઆ કરી

શકીએ છીએ. અથવા તો બેહતર એ છે કે પવિત્ર ઇમામો (અ.સ.) માટે સૂચવેલી દુઆઓ કરીએ. અહીં ઇમામો (અ.સ.) ની કેટલીક દુઆઓના નામ અને તેની પ્રાથમિક વિગત પ્રસ્તુત કરીએ છીએ. અમે આશા રાખીએ છીએ કે આ દુઆઓ પડવાથી દુઆઓનો ફાયદો મળી શકશે. આ ઉપરાંત આ દુઆઓ થકી રૂહોને તાજગી મળશે. તેમજ ઇમામ (અ.સ.) ના વહેલા ઝહુર થવા માટે વારંવાર દુઆ કરવાનો ઉત્સાહ જાગશે. (ઘીમીશિંયારિફિમિઈળફળ ફ.િ.)

(૩૧) ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે કેટલીક દુઆઓ.

(૧) દુઆએ ફરજ અલ્લાહુમ્મ કુલ્લે વલીય્હેક..... આ દુઆ દરરોજની વાજીબ નમાઝની કુનુતમાં પડવી મુસ્તહબ છે. શૈખઅબ્બાસે કુમ્મી ‘મુનતહીયુલ અઅમાલ’ નામની કિતાબમાં લખે છે કે : ત્રીજી શબે કદર એટલે કે ૨૩ મી માહે. મુબારકે રમઝાનની રાતે અલ્લાહની હમ્દ અને પવિત્ર ઇમામ પર સલવાત મોકલ્યા બાદ આ દુઆ અલ્લાહુમ્મ કુલ્લે વલીય્હેક....પડવાનું ચુકવું ન જોઈએ. હકીકતમાં હાલતાં-ચાલતાં સૂતાં-બેસતાં, હમેશા આ દુઆ દરેકે પડવી અત્યંત જરૂરી છે.

(૨) દુઆએ ગરીક : ઇમામે સાદિક (અ.સ.) એ જ્યારે ઝોરાહ નામના સહાબીને ઇમાનના અંતિમ સમયની વિગતો સમજાવી ત્યારે ઝોરાહે ઇમામ અ.ને પુછ્યું કે : જો કોઈના જીવનનો અંતિમ સમય હોય તો તે હાલતમાં તેણે પોતાનું ઇમાન કેવી રીતે સલામત રાખવું જોઈએ ? ઇમામે ફરમાવ્યું કે : તેણે પોતાની જીંદગીમાં “દુઆએ - ગરીક” સતત-અને અવારનવાર પડતા રહેવી જોઈએ. એ દુઆ આ પ્રમાણે છે. દુઆએએ ગરીક : યા અલ્લાહો યા રહમાનો યા રહીમ. યા મોકલ્લેબલ કોલુબ. સબ્બીત કલ્બી અલા દીનેક. (મુનતહીયુલ અઅમાલ)

(૩) દુઆએ અહદ : ઇમામ જઅફરે સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે જો કોઈ ૪૦ દિવસ સુધી નમાઝે સુબ્હ પછી આ દુઆએ અહદ- પડે તો તે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ની હુકુમતના ઝમાના સુધી

અવશ્ય પહોંચશે. અને કદાચ જો તે પહેલા તેનો ઇન્ટેકાલ થઈ જશે તો ઝહુરના સમયે ઇમામ (અ.સ.) તેને કબ્રમાંથી ઉભો કરશે. આ ઉપરાંત આ દુઆના દરેક શબ્દના બદલામાં અલ્લાહ સુબ્હાનહુ વ તઆલા દુઆ પડનાર માટે ૧૦૦૦ નેકીઓ લખે છે. અને ૧૦૦૦ ગુનાહો માફ કરે છે. (બેહારુલ અન્વાર ભાગ - ૧૦૨, પા.૧૧૧)

આવો, આજથી જ આપણે બધા સાથે મળીને એ વાતનો નિર્ણય કરીએ કે

દરરોજ સવારે સુબ્હની નમાઝ બાદ આ દુઆ પડીશું. આ દુઆ પડવામાં દસ મિનિટ કરતાં વધારે સમય લાગતો નથી. આ ઉપરાંત નમાઝે જમાઅત થતી હોય તેવી મસ્જીદોમાં આ દુઆની તિલાવત સામૂહિક રીતે કરાવવાના પ્રયત્નો કરવા જોઈએ.

(૪) દુઆએ નુદબહ : દર શુક્રવારે આ દુઆ પડવાની ઇમામ જઅફર સાદિક (અ.સ.) એ તાકીદ ફરમાવી છે. નુદબહ શબ્દનો અર્થ થાય છે રડવું. જુમ્હાનો દિવસ ઇમામે ઝમાના (અ.સ.)ના દિવસે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.)ને ચાહનારાઓ તેમના આકા - ઇમામે ઝમાના (અ.સ.)ને દુઆએ નુદબહ થકી સંબોધન કરી બોલાવે છે. આ દુઆના શબ્દો હૃદયને સ્પર્શી જાય તેવા છે. પ્રત્યક્ષ અનુભવ દુઆની તિલાવત (કરી તેના અનુવાદ તરફ ધ્યાન આપ્યા પછી જ થાય છે.)

(૫) દુઆ દર ગૈબતે ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) : શૈખ અબ્બાસે કુમ્મીએ આ દુઆને ઇમામ (અ.સ.) ના ખાસ નાએબોના હવાલાથી નોંધી છે. તેઓ ફરમાવે છે કે : જો તમને જુમ્હાના દિવસે કોઈ નેક કામ કરવાની તક ન મળે તો આ દુઆની તિલાવત તો જરૂર કરજો. આ દુઆ મક્શાતિહુલ જીનાન નામની કિતાબમાં છે. જેની શરૂઆતના શબ્દો આ પ્રમાણે છે. :અલ્લાહુમ્મ અરરીફની નફસક.....

(૬) ઝિયારતે આલે યાસીન : ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) ફરમાવે છે કે : જયારે તમે બોલવવા ચાહો ત્યારે આ ઝિયારત પડીને મને બોલાવો. આ દુઆ પણ મક્શાતિહુલ જીનાનમાં ઝિયારતના વિભાગમાં સરદાબની ઝિયારત ના મથાળા હેઠળ આપવામાં આવી છે. જેની શરૂઆતના શબ્દો આ પ્રમાણે છે..... સલામુન અલા આલે યાસીન.

(૭) અબુ ઝરબ ઇસ્ફહાનીની સલવાત ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) એ આ સલવાત દર જુમ્હાની અસ્રની નમાઝ પછી પડવાની ભલામણ કરી છે. ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) એ પોતે આ સલવાત અબુ ઝરબને તાલીમ ફરમાવી હતી. મક્શાતિહુલ જીનાનમાં જુમ્હાના દિવસે પડવાની ઝિયારતના પ્રકરણમાં આપવામાં આવી છે.

(૮) જુમ્હાના દિવસે પડવાની ઇમામે અસ્રની ઝિયારત : આ ઝિયારત પણ મક્શાતિહુલ જીનાનમાં આપવામાં આવી છે. અને દુઆએ નુદબાની કિતાબના પાછળના પેજ પર આપેલ છે.

(૯) ઇમામે રઝા (અ.સ.) એ ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે ફરમાવેલી દુઆ: ઇમામે રઝા (અ.સ.) પણ ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) માટે દર જુમ્હાના દુઆ કરતા હતા. આ દુઆ મક્શાતિહુલ જીનાનમાં દુઆએ અહદ પછી આપવામાં અલ્લાહુમ્મ અદફેહ અન વલીય્હેક.....

(૧૦) દુઆએ અલ્લાહુમ્મ અસ્લેહ..... ઇમામ રઝા (અ.સ.)એ અલ્લાહુમ્મ અસ્લેહ.....શબ્દોથી શરૂ થતી દુઆ નમાઝે અસ્રની કુતુબમાં પડવાની તાકીદ ફરમાવી છે.

(૧૧) દુઆએ ઇલાહી અઝોમલ બલા..... કફઅમી કહે છે કે આ દુઆ એક કૈદીને ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) એ તાલીમ કરી હતી. આ દુઆ પડવા પછી તે કૈદીને છુટકારો મળેલ હતો. ચાલો, આપણે પણ “ગૈબતના ઝમાનામાંથી મુક્તિ” મેળવવા માટે આ દુઆ નિયમિત પડીએ. આ દુઆ મક્શાતિહુલ જીનાનમાં આપવામાં આવેલી છે. જેના શરૂઆતના શબ્દો ઇલાહી અઝોમલ બલા..... છે.

(૧૨) અલ્લાહુમ્મર્જુકના તૌફીકતતા’અ..... ‘મીસ્બાહ’ નામની કિતાબમાં કફઅમી લખે છે કે : ઇમામે ઝમાના (અ.સ.) તરફથી તાલીમ કરવામાં આવેલી આ દુઆ આપણે વારંવાર પડવી

જોઈએ. મફાતિહુલ જુનાનમાં ‘ઈલાહી’ અઝોમલ બલા....’ દુઆ પછી આ આપવામાં આવેલી છે. જેના શરૂઆતના શબ્દો. ‘અલ્લાહુમ્મર ઝુકના તૌફીકત તાઅ.....’ છે. ઉપરાંત આ દુઆ મીકયાલુલ મકારીમ સારાંશ (ગુજ.)માં પાછળનાં પેજ ઉપર આપવામાં આવી છે.

(૧૩)સલામુલ્લાહે કામિલુત્તઆમ.....મફાતિહુલ જુનાનમાં અલ્લાહુમ્મઝુકના તૌફીકત તાઅ એ દુઆ પછી આપવામાં આવેલી અને સલામુલ્લાહે કામિલુત્તઆમ.....એ શબ્દોથી શરૂ થાય છે.દુઆએ નુદબાની કીતાબ ની પાછળ ના પેજમાં આપેલ છે.

નઝમ

અબ તો ગયબતકા પરદા હટા દીજીએ
અબ તો જલ્વા નબીકા દીખા દીજીએ,
અબ તો દીદાર અપના કરા દીજીએ,
આઈએ આઈએ, વકતે ઇમદાદ હૈ,
આપસે હમ ફકીરોકી ફરિયાદ હૈ,
હમ ગરીબોકો અબ આસરા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...
હક છુપાને પે જો ભી રઝા મંદ હય,
દુશ્મને ફાતેમા કે જો હમદદ હય,
ઉઝ્કી નસલોકો મૌલા મીટા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...
આપ વારીસ હૈ શેહકે અઝાદાર ભી,
ઔર અઝાદાર શેહકે મદદગાર ભી,
દુશ્મનાને અઝા કો સજા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...
દુશ્મનાને અલી સર ઉઠાને લગે,
ફીર અઝાદારે શેહકો સતાને લગે,
ઉન પે શમશીરે હૈદર ચલા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...

યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં,
સારી દુનિયા કે હાજત રવા આપ હૈ,
મીસ્લ હૈદર કે મુશ્કીલ કુશા આપ હૈ,
સબકી બીગડી કો મૌલા બના દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...
બુઝે હૈદર મે રોશન હૈ જીતને ચિરાગ,
બાટતે હય જો ઘર ઘર અદાવતકી આગ,
ઉન ચિરાગો કો આ કે બુઝા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...
મસ્લહત ગર હમે આઝમાને મે હો,
આપકો દૈર મૌલા જો આને મે હો,
ખ્વાબ મે અપની સુરત દીખા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...
હય ‘ફરીદ’ આપકે ઘરકા અદના ફકીર,
આપ ચાહે તો પલભર મે કર દે અમીર,

ઉસ્કી કીસ્મતકો ભી જગા દીજીએ,
યા ઇમામે ઝમાં, યા ઇમામે ઝમાં...

નઝમ

ઔર બેકરાર હો ગયે, દિલકો જબ કરાર આ ગયા,
આંખ બંધ કી તો યે લગા, જાને ઇન્તેઝાર આ ગયા.
ઉસ ઘડીકો યાદ કરકે હમ, મુન્તઝીર રહે જનમ જનમ,
આપને કહા થા આયેગે, હમકો એતબાર આ ગયા.
કુલ ખીલ ગયે ચમન ચમન, શાખ શાખ બન ગઈ દુલ્હન,
અબ ખીઝા હુઈ હૈ બે વતન, હાંસીલે બહાર આ ગયા.
સર પે તાજ હૈ ગદીર કા, ઝર્બ ઝર્બ ખેબરી અદા,
એક નયા નયા સા મુર્તઝા, લે કે ઝુલ્ફીકાર આ ગયા.
દેખકર જદીદ અસ્લહે, આપ યુ હી મુસ્કુરા પડે,
જૈસે હુરમલા કે રૂબરૂ, કોઈ શિરખ્વાર આ ગયા.
લે રહા હૈ અલીકા મેહઝબી, ઇન્તેકામે ખુને શાહેદી,
ખુદ રસુલ ને દુઆએ દી, ફાતેમા કો પ્યાર આ ગયા.
હક કો સરબલંદ કર દિયા, આપ કે એક ગુલામ ને,
રુશદીયો કા હાલ દેખકર, કુફ કો બુખાર આ ગયા.

ઇન્તેકામે શહે અબ્કાર અભી બાકી હૈ....
એક મચલતી હુઈ તલવાર અભી બાકી હૈ....
મરહબે અસ્ર કો માલુમ નહીં હૈ શાયદ,
આખરી હૈદરે કરાર અભી બાકી હૈ,
જંગ અબ્બાસકી હોની હૈ બશકલે કાએમ,
મુલ્તવી જંગે અલમદાર અભી બાકી હૈ.